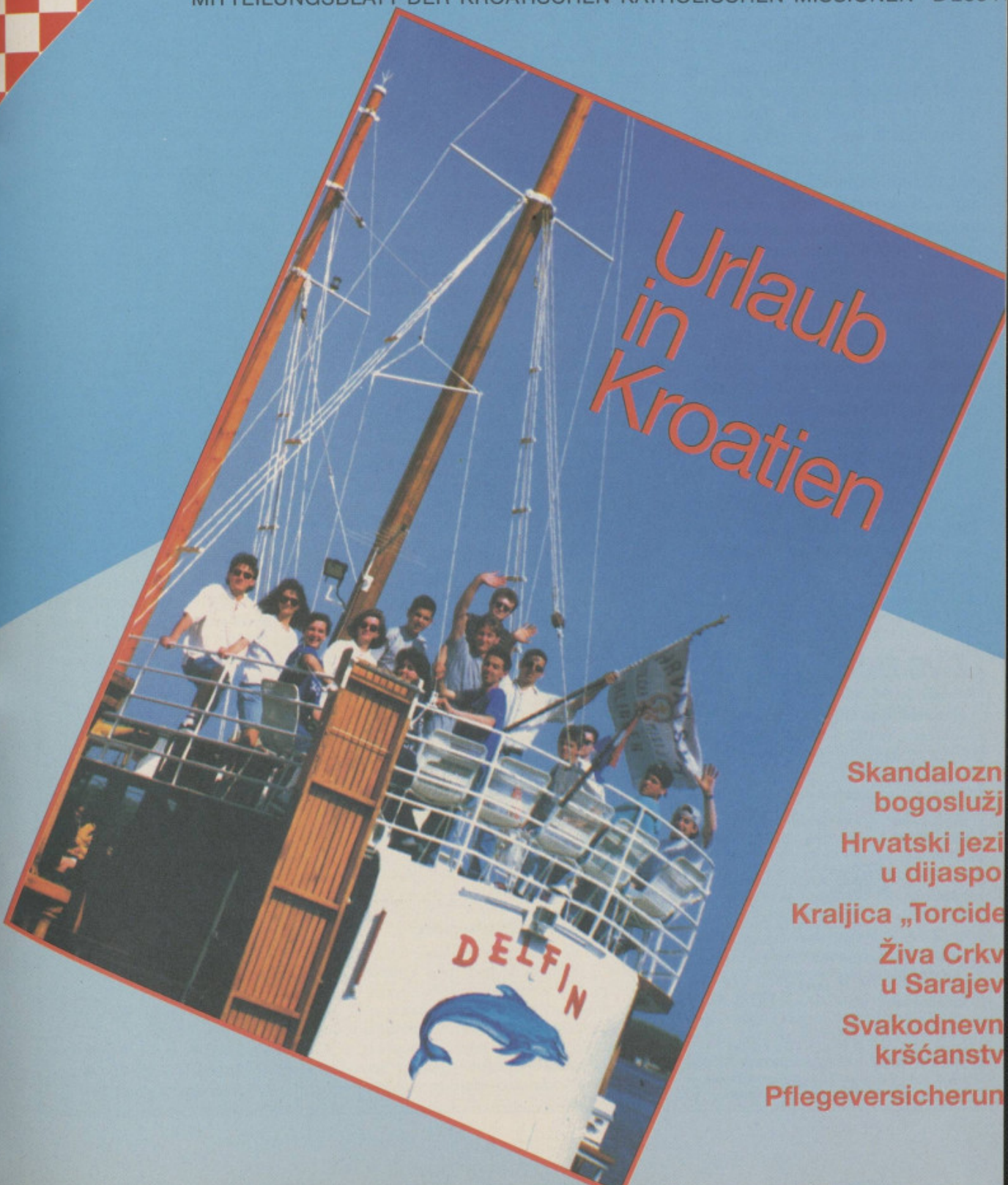

ŽIVA ZAJEDNICA

BROJ 7/8 (162) · **LEBENDIGE GEMEINDEN**

SRPANJ/KOLOVOZ – JULI/AUGUST 1995 · LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA
MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN · D 2384

Urlaub in Kroatien

Skandalozn
bogoslужb

Hrvatski jezi
u dijaspo

Kraljica „Torcide

Živa Crkv
u Sarajev

Svakodnevni
kršćanstv

Pflegeversicherung

UVODNIK

Ljeto u domovini

Ima izvjestan broj naših ljudi koji otpočetka rata nisu nijednom posjetili domovinu, i to zbog nepoznavanja prilika, straha, nezainteresiranosti, ravnodušnosti. Zato neki od tih pokazuju zavidno neznanje kad je govor o pitanju koja to vojska sada drži ovo ili ono mjesto, gdje su sad crte razgraničenja ili fronte. Neki od takvih odmaraju se ili ljetuju u glasovitim europskim i svjetskim ljetovalistima, djecu šalju u Ameriku ili neku egzotičnu zemlju. Treba i to, dakako, ali ne s isključivom motivacijom da se izbjegne domovina. Domovini naime treba pomoći sada, pa makar i jednodjelnim boravkom u jednom od prekrasnih hrvatskih odmarališta na Jadranu. Odlaskom na odmor u domovinu možete uvjeriti svoje njemačke ili koje druge susjede da je kod nas na moru sigurno i da je lijepo. Kako će nas inače oni posjetiti, ako to mi sami izbjegavamo! Zato vas i mi, dragi čitatelji, pozivamo da ovo ljeto provedete u domovini.

U ovom ljetnom dvobroju nudimo vam mnoštvo raznovrsnog štiva, članaka, vijesti, izvješća i reportaža.

Ugodni ljetni praznici kod kuće i svako vam dobro! **Uredništvo**

MOTRIŠTE

Skandalozno bogoslužje

ab. Za ovu rubriku bilo je ovoga puta više lijepih tema: osvrt na novoproglašenog, trećeg, hrvatskog sveca Marka Križevčanina, kao sveca hrvatske dijaspore. Sv. Marko iz Križevaca proveo je naime sav aktivni životni vijek sve do mučeničke smrti izvan domovine. Druga moguća tema trebalo je da progovori o provođenju ljetnoga dopusta u domovini, a napose na hrvatskom Jadranu.

Sve te i neke druge teme pale su u vodu kada sam u ponedjeljak, 3. srpnja, u nekim novinama ugledao Reuterovu fotografiju, koja prikazuje kako Radovan Karadžić i Ratko Mladić ljube posvećeni kruh, koji im pruža srpski patrijarh Pavle. Radi se o fotografiji koja svakog normalnoga čovjeka, a pogotovo vjernika, jednostavno sablažnjuje i zgraža. To je naprosto fotografija iza koje se krije nevjerovatno događanje. Da se ne radi o svetom bogoslužnom činu, čovjek bi mogao pomisliti da je u pitanju sklapanje nekakve urote, davanje prisege. Dva okorjela ratna zločinca primaju posvećeni kruh i blagoslov od svoga vrhovnoga crkvenoga poglavara. Jesu li se prije toga možda ispovjedili? Jesu li izvršili pokoru? Jesu li prije toga postili? To je dakako stvar njihove vjerske intime, ali je teško vjerovati da oni s istinskom vjerom imaju neke veze.

Sablazan dolazi s dvije strane: ponajprije od strane patrijarha, koji ovim činom, ni više ni manje, daje punu podršku ratnim zločincima; potom od strane samih zločinaca koji kao uglednici sudjeluju u važnom i svetom vjerskom činu, a kojih je vjersko opredjeljenje vrlo dubiozno.

Iza ove slike stoji zapravo još nešto mnogo opasnije, što je opet već odavno poznato. Ovim se samo još jednom, po tko zna koji put, nedvosmisleno potvrđuje da je Srpska pravoslavna crkva, nažalost, jedan od glavnih generatora velikosrpskog nacionalizma i srpskopravoslavnog fundamentalizma. Podstalo SPC to ni jednog trenutka nije pokušalo prikriti. U osvajačkom ratu u Hrvatskoj i BiH s puškom u ruci aktivno je sudjelovalo više srpskopravoslavnih „sveštenika“; u više navrata „sveštenici“ su „osvećivali“ oružje pred značajnije okršaje (to je nedavno na Slunju činio i jedan episkop); na svim zasjedanjima tzv. skupštine bosanskih Srba u prvom redu sjede episkopi...

Kad god se vodstvo prekodrinskih Srba našlo u neprilikama bilo zbog vanjskih razloga, bilo zbog unutarnjih međusrpskih odnosa, uvijek mu je prva i bezrezervna podrška stizala od samog patrijarha Pavla i cijele SPC. Iako se pojam i sadržaj fundamentalizma u ovom ratu isključivo veže uz islamsku vjersku

zajednicu bosanskih Muslimana (ponekad s pravom), ipak bi se taj pojam moglo ispravnije povezati s ponašanjem i ideologijom SPC. Taj fundamentalizam ne počiva, kako bi se moglo očekivati, na temeljima kršćanstva, nego na temeljima kosovskoga mita i drugih pseudopovijesnih događaja, koji su u srpskoj povijesti zadobili paralelno značaj. I što je još gore, srpska ratna agresija na Hrvatsku i BiH, koja se i u toj Crkvi predstavlja kao oslobodilačka borba, podržava se i od strane Srpske pravoslavne crkve religioznom motivacijom: ne samo očuvanje navodno „ugroženog“ srpstva, nego i „ugroženog pravoslavlja“. U ovom kontekstu vrijedno je, kontrasta radi, navesti riječi pape Ivana Pavla II. u poruci za Dan svjetskog mira 1.1.1992., gdje upozorava kako bi bila zabluda, ako bi religije i religiozne skupine pri tumačenju ili prakticiranju svoje vjere „podlegle oblicima fundamentalizma ili fanatizma te borbe i sukobe s drugima opravdavale religioznom motivacijom“.

Ponašanje SPC se u tom kontekstu može jasno označiti fundamentalizmom, jer apsolutizira nacionalne mitove, nacionalističku velikosrpsku ideologiju, a vjeru i crkvenu instituciju zlorabi radi političkih ciljeva. S druge strane srpsko političko i vojno vodstvo obilno politički instrumentalizira i pravoslavlje i SPC. Iako su sljedeće riječi pisane u jednom drugom kontekstu, one se ipak u bitnome mogu primijeniti na našu temu: „Bit čitavog problema nije dakle u tome da fundamentalizam teži graditi na temeljima, nego u tome da pri svojim nastojanjima ne ide dovoljno duboko do zbiljskog temelja, pa onda apsolutizira ono sekundarno i relativno... Otuda je fundamentalizam zapravo fanatično nastojanje da se silom ovlada onim što je bitno transcendentno i da ga se svede u granice imanentnoga te je tako objektivno izraz fundamentalne nevjere i krajnjeg prezira prema slobodi i odgovornosti osobe“ (I. Bubalo, „Problem fundamentalizma u Hrvatskoj“, Bosna Franciscana 3 / 95, str. 83).

Još jedan pogled na svetogrdu fotografiju mogao bi nam predložiti jedan davni, daleki i mitski svijet, da sve to nije tako blizu i tako okrutno stvarno. U ime ideja, vjere i nevjere toga svijeta svakodnevno se ubijaju i ranjavaju stotine ljudi. U proteklih četiri godine rata ta je brojka narasla na preko 200 000 ubijenih i mnogo više ranjenih, prognanih, izbjeglih. Grijeh je ako je zbog te ideje kanula samo suza jednog djeteta, kako bi rekao F.M. Dostojevski, a kamoli more suza i rijeke krvi nedužnih ljudi. Ima li to ikakve veze s evanđeoskim konceptom vjere i života?

ŽIVA ZAJEDNICA

Herausgeber/Izdavač:

**Kroatisches Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

60435 Frankfurt am Main · An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46 · Fax (0 69) 5 48 21 32

Verantwortlich/
Odgovara:

Bernard Dukić

Chefredakteur/
Glavni urednik:

Anto Batinić

Redaktion/
Uredništvo:

Maja Runje, Stanka Vidačković,

Božica Červinka, Jura Planinc,

Ivek Milčec, Ivan Bošnjak,

Jozo Sladoja, Božo Marić

Mitarbeiter/
Suradnici:

Željka Čolić, Vesna Školnik,

Ivo Balukčić, Alen Legović,

Ivo Marković, Ivo Matijević,

Marko Obert, Vlatko Marić

Layout:

Ljubica Markovica

Jahresbezugspreis: DM 30,- incl. Porto

(s poštarinom)

Bankverbindung:

Konto Nr. 129072 bei der

Stadtsparkasse Frankfurt

(BLZ 500 501 02)

Lithos +
Seitenmontage:

Fotosatz Service Bauriedl

64546 Mörfelden-Walldorf

Druck:

Scholl+Klug Druckerei GmbH

64546 Mörfelden-Walldorf

HEADLINES • SCHLAGZEILEN • VIJESTI

- U Hamburgu se od 14. do 18. lipnja održavao Njemački evangelički crkveni dan, pod mottom: „Čovječe, rečeno ti je što je dobro!“ U priredbi je sudjelovalo 120 000 stalnih sudionika, a obuhvatila je 1500 raznih pojedinačnih akcija, susreta, izložbi...
- U Mainzu je 21. 6. predstavljen Drugi svezak Katoličkog katekizma za odrasle pod naslovom *Leben aus dem Glauben*. Ovaj svezak bavi se moralnim i etičkim pitanjima, te na njih daje kršćanske odgovore.
- Ove godine se obilježava 180. obljetnica rođenja Josipa Juraja Strossmayera, biskupa đakovačkoga i velikana hrvatske povijesti i Crkve. 18. lipnja održana je proslava na bečkom učilištu Augustinum, koje je pohađao i biskup Strossmayer.
- Kardinal Kuharić slavio je 18. lipnja misu na prvoj crti fronte u pokupljanskoj župi Maloj Gorici te podijelio sakrament potvrde osamdesetero mladih potvrđenika.
- Predsjednik HKD Napredak iz Sarajeva dr. Franjo Topić imenovan je članom Papinskoga središnjeg odbora za proslavu jubileja „Svete godine 2000.“ Dr. Topić je nedavno dobio i nagradu Nizozemske biskupske konferencije za novinarski rad pri uređivanju i izdavanju sarajevskog hrvatskoga lista „Stećak“.
- Francuska crkva pozvala je na veću toleranciju prema strancima. Taj je poziv tim važniji što se i među Francuzima sve više širi neraspoloženje prema strancima, napose u mjestima kojima vlada Le Penova desničarska stranka.
- U Novoj Biloj je 24. 6. 1995. obilježena središnja proslava blagdana sv. Ivana Krstitelja za vrhbosansku nadbiskupiju. Bila je to proslava sv. Ive, koja se inače sve do rata slavila u svetištu u Podmilačju kod Jajca. Kip sv. Ive iz Podmilačja bio je izložen štovanju desetina tisuća vjernika iz srednje Bosne, a u Novu Bilu su pristigli i brojni izbjegli župljani Jajca, Podmilačja, Kotor Varoša i drugih okolnih mjesta. Podmilački župnik fra Pero Jurišić izrazio je nadu u vrlo skoro slavljenje Ivan-dana u oslobođenom Podmilačju.
- Irski katolički biskup Brian Comiskey pozvao je na novo promišljanje obveznog celibata za katoličke svećenike. Možda bi se ukidanjem celibata riješio akutni nedostatak svećenika, veli biskup i ističe kako celibat svećenika nije vjerska dogma nego čisto crkvena pravna disciplina.
- Londonski nadbiskup i kardinal Basil Hume ponovio je nedavno da spolni odnosi izvan braka nisu dopušteni i da Katolička crkva ostaje i dalje uz takvo tvrdo stajalište o predbračnim odnosima.
- Prije točno 100 godina predstavljena je prvi put „Ženska Biblija“ („Womens Bible“), pa je u Beču od 15. do 17. 6. u tom povodu održan skup pod nazivom „Biblija i feministička teologija“.
- U Bjelorusiji, koja ima 2 milijuna katolika, nedavno su zaređena prva dva domaća bjeloruska katolička svećenika.
- Svjetski kongres udruge katoličkih novinara (UCIP) održava se ove godine u rujnu od 9. do 18. rujna u Kongresnom centru u Grazu. Glavna tema kongresa je „Etika mira u svijetu nasilja“.
- U Vatikanu se 29. 6. 1995., na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla, zbilo povijesni susret pape Ivana Pavla II. i ekumenskog patrijarha carigradskog Bartolomeja I. Dok je cijeli kršćanski svijet s odobravanjem pozdravio taj susret, Srpska pravoslavna crkva i javnost ocijenili su ga negativno, predbacujući carigradu da želi oduzeti važnost Moskve kao „trećega Rima“.
- U Indiji se sve više širi hinduska fundamentalistička netrpeljivost i protiv kršćana, upozorio je bombayski nadbiskup kardinal Simon Pimenta.
- Gotovo sve svjetske agencije izvijestile su i komentirale vijest da je mladi baselski biskup Hansjoerg Vogel napustio biskupsku službu zbog veze s jednom ženom koja će uskoro roditi njegovo dijete.
- U Rimu je nedavno otvorena prva džamija u kojoj će islamski vjernici moći zadovoljavati svoje religiozne potrebe. Katolička crkva i sam Papa pozdravili su otvorenje islamske bogomolje i zatražili da i islamske zemlje dopuste gradnju i otvorenje kršćanskih bogomolja.
- U maloj državi Oman na saudijskom poluotoku otvorena je nedavno jedna katolička crkva. U Omanu, u kojem je islam državna religija, ima oko 40 000 katolika za koje se brine 7 svećenika.
- Kneževina Andora (građić na Pirinejima između Francuske i Španjolske) uspostavila je tek nedavno pune diplomatske odnose sa Svetom Stolicom, a 94% stanovnika Andore su katolici.
- Mirovna kršćanska udruga Pax Christi iz Freiburga solidarizirala se s nekadašnjim generalom JNA Trifunovićem, kojega je beogradski vojni sud osudio na 11 godina zatvora. General Trifunović je naime spasio Varaždin od razaranja tako što nije otvarao vatru, nego se pregovorima povukao iz opkoljene vojarne.

LIČNOST MJESECA

FRA MIRKO MAJDANDŽIĆ

Andeo u sarajevskom paklu

Sredinom lipnja naše je uredništvo posjetio fra Mirko Majdandžić, član franjevačke provincije Bosne Srebrene, koji cijelo vrijeme rata živi i djeluje u Sarajevu. U Sarajevu ga svi znaju kao fra Mirka. Najčešće ga se može vidjeti u habitu, u „Golfu“ na opasnim sarajevskim ulicama, na aerodromskoj pisti, na igmanskoj cesti smrti, u sarajevskom predgrađu Dobrinji, te u okolnim sarajevskim naseljima. Mnogi smatraju da ima „posebne veze sa Svevišnjim“, jer su ga dosad promašili svi meci i sve krhotine granata. On sam veli da ga čuva krunica koju svaki dan za njega moli majka Rozika.

Svećenici, časne sestre i njihovi gosti ulaze u Sarajevo i izlaze iz Sarajeva u pratnji i uz pomoć fra Mirka. I kad nitko ne može ući ili izaći, i tada to fra Mirku pođe za rukom. Kroz famozni „tunel“ ispod piste on već zna proći zatvorenih očiju. Švicarski časopis „Orientierung“ piše o njemu kao franjevcu kojemu je najvažniji upravo čovjek, jer on ne pita za njegovo ime ili prezime, za nacionalnu, religijsku ili stranačku pripadnost. Fra Mirko pomaže čovjeku u nevolji. Fra Mirko pomaže sarajevskoj Crkvi.

I kad se nitko nije usudio ni pomisliti da posjeti odsječeno i opkoljeno sarajevsko naselje Dobrinju, fra Mirko je to već učinio. Probijao se kroz sve snajperske zamke, provlačio se kroz kanalizacijske cijevi i stizao do Dobrinje, gdje su ga vjernici dočekivali kao svoga anđela. Obitelj Trogrlić iz Sarajeva piše rodbini u Americi da im njihov novčani ili koji drugi dar na vrata donosi mlad i pristao fratar, kojega su prozvali anđelom, jer ih je u zadnji čas doslovce spasavao od gladi.

Mora brzo natrag, iako je došao samo na nekoliko dana. Neobično mu je, jer, veli, ljudi ovdje imaju ne samo vodu i struju, nego i toliko drugih „sitnica“.

Fra Mirko zrači barem malo mira, radosti i volje za životom i suživotom u sarajevskom paklenom kavezu.

PULA, 25.-28.5.1995.

Sudjelovali na Susretu:

Aachen, 26 osoba
Aalen/Heidenheim, 44
Balingen, 50
Berlin, 100
Beč/Austrija, 50
Düsseldorf (bilo priključeno nekoliko mladih iz Mühlheima i Essena), 100
Esslingen, 70
Frankfurt, 140

▲ Mladi na Verudeli Foto: A. Batinić

▲ Ensemble Croatia iz Frankfurta izvodi završno kolo iz opere „Ero s onoga svijeta“ Foto: ab

◀ Mladić iz Düsseldorfa donio je na oltar bačvu vina Foto: ab

Uglednici među mladima na Verudeli: kardinal Puljić, biskup Bogetić, gradonačelnik Štoković, mons. Stanković, B. Dukić, tajnik Tomašević i drugi

Dvije male Puljanke izvanredno su otpjevale dvije istarske pjesme ▼

▼ Slika za uspomenu iz Pule Foto: Lj. M.

SUSRETA MLADIH U PULI

Göttingen/Kassel, 77
Hannover/Hamburg/Bremen, 56
Braunschweig, 18
Ingolstadt, 48
Karlsruhe, 35 osoba
Krefeld, 24 osobe
Linz/Austria, 50
Ludwigsburg, 52
München/Ebersberg 150
Nagold, 35
Ravensburg, 50
Reutlingen, 70
Rosenheim, 50

Rottweil/Tuttlingen, 80
Rüsselsheim/Darmstadt, 54
Sindelfingen, 50
Singen, 50
Stuttgart, 170
Ulm/Göppingen/
Schwäbisch Gmünd, 88

Popularni Alen Vitasović ►
Foto: J. Štilinović

▼ Ukrucavanje na brod

Mons. VLADIMIR STANKOVIĆ

Istarski Hrvat

„Hrvatsko slovo“, novi tjednik za kulturu, donosi 12.5.1995. članak Hrvoja Hitreca u kojem stoji: „Istarski Hrvat će shvatiti ...da ga vrijeđaju kad pričaju da ni Hrvatska ni Hrvati ne mogu biti dijelom Europe jer za to nisu podobni osim kao mogući dijelovi nad-domovine i nad-nacije, te da istarski Hrvat iz istih razloga ne može biti Europljanin sve dok se drži Hrvatske i ostalih Hrvata, da, znači može ući u Europu samo kao Istrijan, koji će se pomalo prisjećati svoga podrijetla, ali ne toliko da bi mu štetilo...“

Ovdje je preko 2000 mladih Hrvata iz dijaspore, iz Njemačke i Austrije. Oni su već u Europi, u samom srcu Europe. Njihovi roditelji i oni znaju da ih Europa prima i poštuje samo ako najprije s ponosom afirmiraju svoje hrvatstvo i svoju nacionalnu kulturnu baštinu, ako njeguju svoj jezik i svoje običaje, ako s ponosom govore o svojoj Hrvatskoj, a ne samo o rodnoj Slavoniji, Lici, Dalmaciji i slično, te ako za tu Hrvatsku domovinu nešto konkretno i rade.

Isti književnik kaže: „Za hrvatsko jedinstvo potrebne su tragedije ili pobjede“. Mi imamo danas i jedno i drugo. I to nas ujedinjuje, uza sve poštivanje kulturnog regionalizma.

„Slikaj nas na brodu“

Foto: J. Štilinović ►

CRTICE SA SUSRETA

Volimo:

naše more	naše plesove
naše ljude	naš jezik
našu zemlju	našu vjeru
naš čisti zrak	našu Istru
naše momke i cure	sve ljude dobre volje
naše svećenike	dance
naše pjesme	rock and roll

Ne volimo:

prljave sobe
prljave ljude
prljavu vodu
prljavu politiku
skupo pivo u diskoteci
naše nazovi macho momke

naše umišljene cure
siledžije i agresore
pijanice
zaostale svećenike i časne sestre
kad naši u domovini govore njemački
kad naši u Istri govore samo talijanski
rano ustajati
dosadne roditelje
naporne učitelje

PISMA • BRIEFE

Hrvatski jezik u iseljeništvu

Tekst fra Ante Gavrića „Stidimo li se svoga hrvatskog jezika“, kojeg ste u rubrici „Motrište“ objavili u „Živoj zajednici“ br.5/95 potiče me na reakciju.

Tekst je naime intoniran u moralizirajućoj maniri koja kod „majke koja drži sinčića za ruku“ i u Dubrovniku kupuje vodič na njemačkom jer „sin ne zna – taj nekakav- hrvatski“ može pobuditi samo osjećaj krivice, osjećaj da je on loš čovjek zato jer bi se u vodiču o Dubrovniku lakše snašao na njemačkom. Gavrić dalje pojačava moralnu kvalifikaciju pa kaže: „Ostadoh zabezeknut. Zar se može zaboraviti ili imati toliko prezira prema svom materinskom jeziku, zar nam je važniji tuđi jezik od jezika roda svoga?“

Smatram da se o pitanju održavanja hrvatskog jezika u iseljeništvu, a o tome se ovdje radi, može razgovarati utemeljenije i opuštenije. Zgražanje je u prosvjetiteljskom i političkom djelovanju, a vjerojatno i na svim ostalim područjima, obično kontraproduktivno.

Kako stoji s jezikom druge i treće generacije iseljenika u Njemačkoj/Zapadnoj Europi? Prvo što valja reći jest da je održavanje jezika manjinskih zajednica uvijek imalo neizvjesnu sudbinu. Sociolingvistika spominje desetine okolnosti koje utječu na ishod jakih kulturnih dodira, no u modernim je vremenima ta sudbina još neizvjesnija. Postindustrijska urbana civilizacija je civilizacija intenzivnih multimedijских utjecaja i velike pokretljivosti, te je jedna od njezinih značajki da uništava ne samo zemlju, biljke i životinje, već da poravnava i kulturu. Usto, mladež se doista mora ambiciozno uključivati u većinski jezik te suvereno konkurirati domaćim vršnjacima u profesionalnom i društvenom životu. Ukratko, to više nisu one prilike u kojima su tijekom prošlih stoljeća u relativno zatvorenim seoskim zajednicama živjeli npr. Gradišćanci.

U takvim okolnostima hrvatski se značajnije može održavati samo ako ima zaštićena područja na kojima živi, osiguranu dosljednu uporabu unutar doma i obitelji. No, kako prva generacija migranata mora izuzetno puno raditi, smisao te migracije se i temeljio na mogućnosti intenzivnog rada kako bi se izmaklo siromaštvu. Obiteljski je život obično vremenski veoma oskudan, za uporabu materinskog jezika ostaje malo vremena te se zato na tom mjestu obično počinje stvarati zatvoreni krug: mladi govornici nemaju prilike značajnije rabiti i razvijati svoj jezik te su stoga ubrzo prisiljeni posuđivati i miješati, sve do one točke na kojoj će doći do zasićenja hrvatskog na svim njegovim područjima, od leksičkog do fonetskog, i na kojem će stoga biti sve češće zamjenjivan jezikom iz kojeg upliv potječe.

Za manjinsku skupinu tako započinje gašenje jezika a za mladog čovjeka i njegovu obitelj obično frustrirajuća situacija, budući da je većina ljudi, a posebno to vrijedi za Hrvate, načelno privržena svojim jezicima, a slabljenje se doživljava gubitkom.

Možemo li u takvoj situaciji ljudima kao primjer nuditi onaj bračni par kojeg je Gavrić susreo na autobusnom kolodvoru u Splitu, s njima razgovarao na našem „ubavom“ (!) hrvatskom te saznao da su im roditelji davno odselili u Južnu Afriku, no da oni dobro govore hrvatski a tako je također i sa svih njihovih devetero djece, budući da se kod kuće uvijek govori hrvatski, da se engleski (?) tada zaboravlja, a izvan kuće da se već nekako snalaze (?)...

Osobno smatram da je Gavrić ovaj kontrapunkt izmislio kako bi kao suprotnost „lošim“ Hrvatima imao „dobre“ Hrvate. Ulazim u rizičnu situaciju da povrijedim autora teksta stoga jer mi se doista čini neugodnom sve češća pragnjava ideološka retorika kojoj naginju poneki hrvatski političari i – svećenici, a koji s visoka ocjenjuju životne koncepcije i okolnosti svojih sunarodnjaka. To doista nema nikakve veze s težnjom k narodnim i kršćanskim idealima! To je ili neučinkovitost ili umišljenost!

Umjesto podignutog prsta primjenjenija je tolerancija i optimizam. Mladi čovjek koji je djetinstvo proveo u cjelodnevnim vrtićima, jer je majka ujutro čistila bolnice a navečer banke, nije kriv ako slabo govori hrvatski. Također za svoju visoku jezičnu kompetenciju nije zaslužan onaj koji je rastao u obitelji posebno temeljitih ili visokoobrazovanih roditelja. Svaka se obiteljska situacija razlikuje od neke

Spasimo hrvatske orgulje!

Akcija časopisa hrvatske matice iseljenika „Matica“

Časopis hrvatske matice iseljenika „Matica“, poticatelj je zapažene akcije – „Spasimo hrvatske orgulje!“ Tijekom rata, koji se na tlu Hrvatske vodi od 1991., nestali su brojni spomenički objekti sa svojim inventarom, među kojima se nalazi i veliki broj orgulja, glazbala, kojega često s pravom nazivaju – kraljicom instrumenata. Nažalost, još uvijek je jedan dio teritorija Hrvatske okupiran, tako da je sudbina mnogih povijesnih glazbala neizvjesna. No, njihova važnost u cjelokupnoj hrvatskoj kulturnoj baštini, nalaže nam da se svatko od nas, sukladno svojim mogućnostima, uključi u akciju očuvanja i obnove ovih povijesno vrijednih instrumenata. Među prvima su se odazvali: maestro Anđelko Klobučar, prof. Ljerka Očić Turkulin, Institut za crkvenu glazbu Albe Vidaković, mr. Izak Špralja, muzikolog, Glazbena škola „Ivana Lukačić“ u Šibeniku, nastavnik Božidar Grga, poticatelj

orguljaške škole u Šibeniku, kao i brojni studenti glazbe. Program akcije „Matice“ uključuje i organizaciju koncerata u Hrvatskoj i inozemstvu, na kojima će nastupiti eminentni hrvatski glazbenici. Nadamo se suradnji sa župnicima i voditeljima naših katoličkih misija, a željeli bismo da se u akciju uključe i čitatelji „Žive zajednice“, kao i svi ljudi dobre volje, kako bismo zajedno sačuvali, obnovili i njegovali našu kulturnu baštinu. Za uspješan nastavak akcije očekujemo razumijevanje pri organizaciji koncerata za Hrvate koji žive izvan svoje domovine. Prilog obnovi orgulja, prilog je očuvanja hrvatske i svjetske kulturne baštine, te hrvatskoga povijesnog identiteta. Pomožimo da neprocjenjivo blago naše crkveno-glazbene baštine ne utihne zauvijek!

Zvezdana Stančić, Zagreb, Šubićeva 7,
tel.: 01/414-165; tel./fax: 01/421-815.

PISMA • BRIEFE

druge obiteljske situacije. Zastupati jezični ideal visoke čistoće u iseljeništvu je zapravo nepragmatično i nerealno: ta, za čovjeka gotovo ne postoji savršeno poznavanje jezika niti onda kada se nalazi u vlastitoj domovini! Ima čak mišljenja da velika zahtjevnost potiče gašenje. Moguće je npr. zamisliti da bi Lidija iz Slankamena, koja se školovala u Novom Sadu, a koja u Wiesbadenu u kulturnom društvu djecu podučava pjevanje, odustala od druženja s Hrvatima da su se rugali njenom jeziku. Isto vrijedi za Mladena, studenta angažiranog u njemačkom Svjetskom kongresu, koji zapisnike piše s brojnim pogreškama, budući da je školovan isključivo na njemačkom jeziku, no ipak ih piše. U tom smislu nije loše da dječak u Dubrovniku čita vodič o hrvatskom gradu, makar i na njemačkom. Uostalom, za njega još ništa nije izgubljeno; on još uvijek može unaprijediti svoj hrvatski. Dovoljno bi čak bilo da nekoliko ljetnih blagdana provede s vršnjacima u nekom od programa Hrvatske matice iseljenika.

Na kraju, možda nije na odmet opomenuti da se narodnost ne gasi s gašenjem jezika. Židovi su npr. na mnogim mjestima gubili svoj jezik, no nisu time izgubili jasne oznake svoje narodnosti. Među Hrvatima ima već sada niz istaknutih prvaka u raznim zajednicama koji više uopće ne govore hrvatski.

Uz toleranciju potreban je zapravo jedino još – veliki rad. Obveza je djelatnika hrvatskih institucija i društava te svih angažiranih pojedinaca da rade na sustavnom jezičnom planiranju, kako to čine sve i većinske i manjinske zajednice koje teže napredovanju. Takvo planiranje podrazumijeva strpljivo promicanje svih oblika nacionalnog, kulturnog i vjerskog života, posebno poučavanje, poticanje i ohrabrivanje obitelji na dosljednu uporabu hrvatskog unutar doma, zatim svako okupljanje, jezičnu nastavu, vjeronauk, boravak u ljetnim i zimskim školama u domovini, unaprijeđivanje TV i radio programa, organiziranje kazališnih skupina, širenje tiska, knjiga, itd. Planiranje ima svrhu da svakom čovjeku olakša čuvanje i unapređivanje hrvatskog, za njegovo osobno dobro, za dobro njegove zajednice, pa čak i za dobro svih ljudi. Jedino (takav) rad može pomoći da puno ljudi vodiče čita i na hrvatskom i na njemačkom, kako budu željeli.

Maja Runje, Wiesbaden

Hrvatski nacionalni grb

Redovni sam čitatelj Ž.z. ali vam se prvi put javljam i ujedno čestitam na uspješnom uređivanju našeg lista, jer mislim da u njemu ima dosta dobra štiva za sve uzraste, kako za starije, tako i za naše mlade koji su rođeni ovdje u iseljeništvu. Posebno mi se sviđaju izvještaji iz naših misija, novosti iz domovine Hrvatske i BiH, rubrika u povodu Godine žene...

Ali, ono što me posebno potaklo da vam se javim jest pretposljednja stranica Ž.z. od mjeseca svibnja, s onim zaista lijepim EUROWATCH-satovima s hrvatskim nacionalnim povijesnim grbom – a ne, kako piše u oglasu, da nosimo „šahovnicu“, jer ta riječ jednostavno nije lijepa i ne

bi bilo dobro da naši mladi ovdje u iseljeništvu naš hrvatski povijesni grb počnu zvati „šahovnicom“. On ima svoje značenje, simbole hrvatskih zemalja i svako crveno-bijelo polje ima također svoje značenje.

Druga je stvar što naš hrvatski povijesni grb zovu podrugljivo „šahovnicom“ oni koji su mislili da nas više neće biti, a svi znamo tko su i odakle su.

Treba da volimo svoju hrvatsku domovinu i da nosimo njezine simbole.

Pokažimo svijetu da i mi imamo svoju državu Hrvatsku i svoj hrvatski nacionalni povijesni grb. **Stjepan Maslač, Frankfurt**

MALI OGLASI

Kuće i zemljište

■ Prodaje se zemljište od 250 kvadratnih metara, s kućom dvokatnicom, obloženom bračkim kamenom u Baškoj Vodi: 2 dvosobna stana, dvije sobe s tušom u suretenu, garaža, sveukupne površine 190 kvadratnih metara. Cijena: 250 000 DM. Informacije: 00385 / 21 / 620078 (Ksenija Granić) ili u Njemačkoj 089 / 363758 (Jan van Nueffel).

Prijevodi

■ Ovjereni prijevodi i hitni servis za hrvatski, njemački, engleski i španjolski jezik. Dokument pošaljite telefakom i prijevod će Vam biti dostavljen u najkraćem roku. Monika Lovrić, dipl. prevoditelj i sudski tumač. Tel. 0221 / 4303230; fax. 4303241.

■ Sudski tumač i prevoditelj za hrvatski i njemački jezik nudi usluge prevođenja svih Vaših dokumenata. L. Brumnjak, Tel./fax: 030 / 3663702.

Razno

■ Glagoljski misal Hrvoja Vukčića Hrvatinića, potpuno faksimilno izdanje najljepšeg hrvatskoglagoljskog rukopisa u boji s mnoštvom minijatura i raskošnih inicijala, uvezan u crvenu kožu, te dodatna knjiga s transliteracijom na latinici. Sve sačuvano kao novo. U pretplati je bio 2370,- DM, a ja ga prodajem za 1500,- DM. **Ivan Crnjaković, Kath. Pfarramt St. Willibald, Hauptstr. 29, D-92331 Hörmannsdorf, Tel.: 09492-5455**

■ Prodajem posve **nov komplet tamburica** od 8 komada, prikladan za mali tamburaški orkestar. Cijena: 1800 DM. Telefon: 0208/602091

■ Prodajem gradilište na moru, 216 kvadratnih metara. Cijena: 8000 DM. Tel. 00385 / 1 / 783384 (Rubinić) ili 0208 / 602091.

■ Restaurant Bürgerhaus Restaurant Zagreb-Grill Obertshausen (kod Offenbacha)

Kompletna gastronomska ponuda: hrvatski i internacionalni specijaliteti.

Svadbe, poslovni objedi, privatne fešte, krstitke, svečani ručkovi, konferencije, sastanci, koncerti, cocktail party, pojedinačni posjeti i objedi za dvoje...

Tri dvorane različitog kapaciteta: za 50, 100 i 800 osoba.

Kuglana. Odlična usluga. Dobro došli!

Inh. Miron MIOČ, Tempelhoferstr. 10, 63179 Obertshausen; tel. 06104 / 71760; 44881; fax. 797822.

RAZGOVOR • Doris Dragović Budimir, pjevačica

Zvijezda estrade – kraljica „Torcida“

Doris, njezino ime već dosta govori. Mnogi je kite epitetima kraljice hrvatske estrade, uspoređuju s poznatim imenima iz starije generacije i predviđaju nastavak blještave karijere, premda je neko vrijeme zbog obiteljskih razloga bila odsutna sa scene. Ali ni to prekrasnu pjevačicu ugodna glasa nije promijenilo. Ostala je onakva kakvom ju je njena publika navikla godinama vidjeti i čuti. A mi smo je zatekli u Idsteinu na otvorenju hrvatske diskoteke „Papillon“. Bila je u pravom štimungu, kao i uvijek spremna na srdačan razgovor, pogotovo što je te večeri vodila Hajdukovu „Bilu noć“, a kao što je poznato, splitska „Torcida“ Dorisku najviše voli.

E, znate to je urođeno, ne mogu ja bez mora, Splita i Hajduka. Moja adresa je uvijek bila u gradu podno Marjana, a to što sam radi posla prije desetak godina počela živjeti u Zagrebu je stvar poslovnog opredjeljenja. Često znam kazati da ljudima s mora u žilama ne teče krv nego more“ – kaže nam Doris, onako temperamentno dok se još rasprema od nastupa.

• Što trenutno radite

Upravo smo završili produkciju pjesme „Jedini“. To je pjesma koju ću pjevati na Melodijama Hrvatskog Jadrana '95, a autori pjesme su bračni par Huljić. To je pjesma koja će se nalaziti na mojoj novoj ploči, bolje rečeno albumu koji će se u prodaji pojaviti krajem ljeta. Ovih dana nalazim se u Njemačkoj s grupom „Delfini“. Imamo puno koncerata, kako u dijaspori tako i u domovini.

• Zovu Vas kraljicom splitske „Torcida“?

To je za mene veliko povjerenje od te sile momaka, nazvane u pjesmi „Oluja sa sjevera“. Njima je „Hajdukovo“ ime na usnama, to je ideal njihovog života i u

dobru i u zlu, pa sigurno, kada mi tako netko ukaže povjerenje, onda je to za mene ono pravo.

• Ipak, godinu dana ste bili „skinuti“ s TV-a?

– Mogu kazati slobodno da mi je bilo zabranjeno nastupati na TV-u sve zbog nastupa u Grginom programu „Sedme noći“. To je bio jak motiv za neke muzičke snage koje su smatrale da ja tu smetam, pa su pronašle svoje snage na televiziji i to je bilo onda tako. Dobro znamo, kad se skupi sila osovine protiv nekoga, što se onda može napraviti. To mi se tako dogodilo. Ono malo što sam se uspjela pojaviti na televiziji mogu zahvaliti gospođi Kseniji Urličić, koja je uvijek imala fantastičan osjećaj za spektakle. Ona je ta koja je izmislila zabavno-muzičku redakciju i mogla učiniti bar nešto. Bojala sam se da ću zbog toga doživjeti i poslovni neuspjeh, ali pokazalo se da sam se bezrazložno uplašila. Valjda su ljudi to osjetili, a oni imaju osjećaj da štite slabijega. Tako, na svu sreću, ta zabrana nije nimalo imala utjecaja na moju karije-

ru. Prošle godine, zajedno sa svojom grupom, „Delfini“, imala sam bjesomučnu turneju po Dalmaciji i Hercegovini. Svugdje smo bili spektakularno primljeni, što nam je dalo još više snage i poticaja.

Dar komuniciranja s ljudima

• Koga posebno cijenite na estradi?

– Posebno cijenim gospodina Zdenka Runjića koji je autor mnogih hitova i ima puno pjevača na glavi. Od pjevača posebno cijenim Mišu Kovača – čovjeka koji je 20 godina vladao domaćom scenom i zbog okolnosti se povukao. Od mlade generacije posebno cijenim Vanu. Ona je veliki talent i veliki umjetnik-virtuoz na svom instrumentu.

Nažalost, ima i onih koji su stvorili ime samo zahvaljujući medijima. Ali, ni to nije važno. To je ono u prolazu, a na kraju samo kvaliteta ostaje. Za uspjeh na estradi treba imati dušu i osjetiti onaj tajni put do publike, a normalno usto je potreban dar komuniciranja s ljudima. Jedna pjevačica, velika zvijezda, je nedavno

FRAU 1995

izjavila, da možda nije najljepša, da sigurno i ne pjeva najljepše, ali je uvjerena da je vlasnik idealne formule do srca svojih obožavatelja.

• Kako izgleda Doris Dragović privatno?

– Sretna žena, presretna supruga i majka. Uvijek sam govorila da imam prijatelja u svom suprugu i odatle crpim snagu, jer samo iz snažnog prijateljstva čovjek može crpiti snagu. I sin Borna mi raste, to mi je najveća sreća, a nikad nisam bila sretna što sam popularna. Za mene je popularnost posljedica mog mukotrnog petnaestogodišnjeg rada. U sjećanjima mi je uvijek cesta, samo cesta, putovanja, hoteli, dvorane i koncerti. Treba sve to izdržati. Mnogi me baš to i pitaju da li sam sretna, a ja odgovaram, jesam i to zato jer sam udata za Maria Budimira, rodila sina Bornu, nastupam s „Delfinima“. Tonči Huljić mi je kompozitor i autor, a ustro pripadam izdavačkoj kući „Skalinada“ u suradnji „Croatia recordsom“, i Zdenko Runjić mi je supervizor. Eto, zato je Doris Dragović sretna žena.

• Mnogi kažu Doris je pobožna?

– Da, i Bog je najveći izvor moje snage, ali o tome malo pričam jer smatram da je to intima svakog čovjeka. Svatko od nas kad-tad osjeti Boga u vlastitom životu, a to je ono najljepše. Radeći plemenita djela svatko od nas se približava Bogu. Ako znate, koliko sam ja do sada napravila humanih djela, onda možete znati koliko mi Bog i Crkva znače.

• Gdje do sada niste gostovali?

– U Australiji. To je jedini kontinent gdje do sada nisam kročila nogom. Bila sam svugdje u Africi, Aziji, Americi, ali nijedan mi se projekt nije poklopio s Australijom, premda mi ponude iz te zemlje dolaze već punih deset godina. Nikako se više ne mogu odlučiti za daleka putovanja.

• I na kraju gdje se odijeva Doris Dragović?

– Svugdje pomalo, ali puno mi u tome pomaže gospođa Antonia Pleško, vlasnica butika „Antonia“. Imam uvijek neku ideju kako trebam izgledati, a onda u okviru toga radim na ostvarenju. Neki put odijevam se i vani, ako stignem kupiti nešto dobro. Meni osobno nimalo nije značajna ljepota. Više se volim „furati“ na šarm i inteligenciju što bi rekli Zagrepčani. Kad nekome poklanjaš briljant, on može biti zamotan i u toaletnom papiru, najvažnija je duša i njeno toplo zračenje, reče nam simpatična Doris na kraju razgovora. Uz topli stisak ruke poželjeli smo joj mnogo uspjeha i sreće u daljnjem životu i radu.

Tekst i snimka: Zoran-Roko Paškov

HRVATSKI KATOLIČKI RADIO

Hrvatskim katoličkim misijama u Zapadnoj Europi i prekomorskim zemljama

Molba za pomoć u izgradnji Hrvatskoga katoličkog radija

Draga braćo svećenici,

hrvatski su biskupi na svojoj proljetnoj sjednici 1994. godine odlučili osnovati Hrvatski katolički radio.

Zakon o telekomunikacijama omogućuje Crkvi otvaranje vlastite radijske postaje. Biskupi smatraju da je, unatoč svim poteškoćama, potrebno ostvariti taj projekt. Zašto?

1. Vjerski su sadržaji bili dugo vremena prognanici iz medija. Treba nadoknaditi nedostatak vjerskoga znanja u našem narodu.
2. Putem državnoga radija to nije moguće u dovoljnoj mjeri.
3. Ako Crkva želi slobodno naviještati i govoriti što joj je dužnost te tako dati svoj obol duhovnoj obnovi naroda, treba imati svoje vlastito obavijesno sredstvo pomoću kojega će se – u mnoštvu različitih glasova – jasno čuti katolička poruka.
4. Katolički će radio biti ujedno i sredstvo izobrazbe mladih katoličkih novinara za druge medije. Crkva se naime, time što osniva vlastiti radio, ne odriče svoje prisutnosti u državi i drugim privatnim medijima.

Hrvatski će katolički radio imati svoj središnji studio u Zagrebu, a lokalne studije najprije u Splitu, Rijeci i Osijeku, a poslije i u Zadru i Dubrovniku. Naravno da će HKR surađivati i s katoličkim radijem u Bosni i Hercegovini.

Imamo obećanje pomoći od različitih međunarodnih organizacija. No one su

spremljene financirati tehničku opremu. Sami moramo urediti prostorije. One su nam već dodijeljene u zgradi Nadbiskupskoga dječakškog sjemeništa na Šalati. Počeli smo ih uređivati s pouzdanjem u Božju providnost i vašu pomoć. I mala svota, koju nam možete pružiti bilo osobno, bilo iz sredstava misije, ili pak od donatora koji su spremni podržati takve projekte, pomoći će osposobljavanje Zagrebačkoga studija u toj mjeri da barem početno možemo proizvoditi programe. To će nam biti polazište za daljnji rad.

Ako nam pomognete, već biste za koji mjesec mogli čuti naše emisije preko kratkovalnoga odašiljača.

Želite li podrobnije obavijesti, obratite se na Hrvatski katolički radio, Voćarska 106, 41000 Zagreb, Tel. + faks 00385/1/422900.

Za potrebe toga radija otvorili smo dva bankovna računa:

U Njemačkoj: Sparkasse SÜW, Landau, BLZ 54850010, Sonderkonto: Katholischer Rundfunk, Nr. 35048040;
U Austriji: Die Erste Österreichische Spar-Casse, Wien, BLZ 20111, Konto-Nr: 1955-13851 (Überbringer).

U nadi da ćete pronaći načina kako da nam pomognete, zahvaljujem Vam i želim puno Božjega blagoslova!

Msgr. Marko Culej, pomoćni biskup zagrebački i opunomoćenik za medije HBK, Kaptol 6, HR-41000 Zagreb

I sestra i majka

Jednoj časnoj sestri, jer je u njenom društvu k'o u rodnom gnijezdu

*Ti si majka – majka nisi,
Ti si sestra – majka jesi.
Nosiš proljeće
u svako doba godine:*

*mala,
krhka*

*žilava,
jaka,
neumorna!*

*Tvoj osmijeh je proljeće.
Tvoje srce je malo,
ali kuca:*

*snagom,
životom,
ljubavlju,
srećom vjere.*

Vi-ko

DOMOVINA • HEIMAT

SARAJEVSKI SVEĆENICI I ČASNE SESTRE

Živa Crkva u gradu logoru

O Sarajevu se puno piše, govori i sluša, ali je ipak manje poznato da u njemu, pored preostalih dvadesetak tisuća Hrvata, cijelo vrijeme rata živi i radi oko 25 svećenika i četrdesetak časnih sestara.

U bolnicama, samostanima, crkvama i školama ove časne sestre rade i dalje u nemogućim sarajevskim ratnim uvjetima i u stalnoj životnoj opasnosti. Ipak su vedre i nasmijane. Foto: Mirko Majdandžić

SV. MISE	
NA BLAGDAN	
SV. ANTE	
7 sati	Tea (sv. misa)
8 sati	Tea (sv. misa)
9 sati (pjevana)	Tea (sv. misa)
10 sati	Tea (sv. misa)
11 sati (svečana misa)	Tea (sv. misa)
13 sati	Tea (sv. misa)
16 sati (svečana misa)	Tea (sv. misa)
18,30 sati - zadnja misa	Tea (sv. misa)
Pod svim misama se propovijeda.	
Prigoda za ispovijed cijelo vrijeme.	

Sarajevska Crkva bila je prije rata istinska živa Crkva sa širokim rasponom djelatnosti. Dvije visoke teološke škole, tj. Franjevačka gimnazija na Nedžarićima i Vrhbosanska bogoslovija u središtu staroga grada davale su dinamični ritam teološkoj i vjerskoj izobrazbi studenata teologije i vjernika. U sedam sarajevskih župa okupljalo se mnoštvo vjernika na nedjeljne mise, vjeronaučnu pouku, predavanja. Takva okupljanja i susreti priređivani su i u samostanima, kapelicama i crkvama koje nisu službeno župne. Rat je mnogo toga promijenio. U međuvremenu je posve uništen kompleks

◀ Raspored misa na blagdan sv. Ante na Bistriku kao u mirnom vremenu. Glavnu misu u 11 sati predvodio je i propovijedao kardinal Puljić

Franjevačke teologije na Nedžarićima i župna crkva na Stupu, a gotovo da i nema crkve, župne kuće ili samostana koji nije pogodio najmanje desetak granata. Kao što se iz Sarajeva sklonilo mnogo vjernika, tako su ga privremeno napustili neki svećenici, redovnici i časne sestre. Većina njih više nije mogla nastaviti svoje poslanje u nesnosnim sarajevskim ratnim neprilikama. Ostali su zaista najhrabriji. Ti najhrabriji okupili su se 13.6. na proslavi sv. Ante u franjevačkom samostanu na Bistriku. Toga su dana, po tradiciji, na Bistrik došli i mnogi muslimani, pravoslavci i drugi, pomolili se na svoj način, obavili zavjete, te sv. Anti iznijeli svoje nevolje. Neka ih usliša! Naše slike prikazuju samo jedan isječak iz sarajevske ratne crkvene stvarnosti. ■

Na svečanom ručku u franjevačkom samostanu sv. Ante na Bistriku bili su kardinal i vrhbosanski nadbiskup Vinko Puljić i veleposlanik Republike Hrvatske u Sarajevu Zdravko Sančević. Foto: M. Majdandžić

Oni su dosad prešli sve prepreke prigodom teških ulazaka i izlazaka iz opkoljenog Sarajeva. Fra Mirko Majdandžić, definitor Franjevačke provincije Bosne Srebre, i vlč. Ivo Tomašević, tajnik kardinala Vinka Puljića

DOMOVINA • HEIMAT

FOTONACHRICHT • BANJA LUKA – PETRIĆEVAC

Franziskanerkloster und St. Antonius Kirche zerstört

Aus der Kriegshölle von Banjaluka bekamen wir trotz der schweren Lage ein Bild des zerstörten Franziskanerklosters und der Kirche des Hl. Antonius, welche am 8.5.1995 die

serbischen Soldaten zerstörten. Das Kloster und die Kirche wurden erst vor zwanzig Jahren gebaut. Davon blieben nur noch Trümmer übrig.

Veni, ljubavi moja!

*Otkad naša ljubav minu,
k'o siroče ostah ja,
gasne sunce, zvijezde ginu,
u očima suza sja.*

*Veni, veni, ljubavi moja,
kao cvijet rumeni,
kao duša u meni,
veni moja ljubavi.*

*Po cvijeću rano svelom
zaborav je pao živ,
a u duši pod pepelom
žar ljubavi još je živ.*

Marina Bošnjak, Mettmann

Pomozimo Ivanu

U travanjском broju „Živa zajednice“ objavili smo članak o teško bolesnom studentu Ivanu Šaki, koji se trenutačno liječi u Zagrebu. Pritom smo zaboravili navesti osobni broj njegova bankovnog računa. Sada ponovno obavljujemo kompletan broj računa na koji se može poslati pomoć za studenta koji boluje od leukemije:

**Ivan Šako, Zagrebačka banka dd,
Albaharijeva 3, Zagreb, Žiro račun
banke: 30101-620-16; broj štednog
računa: 2531141698.**

KREFELD

Pomoć za „Zlatni cekin“

Rehabilitacijski centar za hendikepiranu djecu „Zlatni cekin“ kod Slavenskog Broda izgrađen je lani dobrotom talijanskih franjevaca iz Bologne, a njime trenutačno ravna prognani bosanski franjevac i župnik iz Koraća Ilija Jerković. Fra Ilija traži pomoć za retardiranu djecu u „Zlatnom cekinu“, gdje se već sada radi prema najvišim europskim standardima za škole takve vrste. Dobročinitelji iz Krefelda i okolice nedavno su priredili skupljanje pomoći za tu ustanovu u Biskupskoj Maria-Montessori školi kod Krefelda. U maratonu za pomoć djeci sudjelovalo je 900 učenika te škole. Oni su pronašli sponzore i sami prikupljali pomoć. Uzgred su održali malu demonstraciju s proturatnim natpisima. Ovu akciju inicirala je gđa Julia Otto, dobročiniteljka karitativne udruge „Kruh sv. Ante“. Fra Ilija je u lipnju s fra

Ivanom Križanovićem, voditeljem franjevačkog humanitarnog ureda „Domus

nova“, posjetio gradonačelnika gradića Häusenstamma kod Offenbacha, koji je obećao da će kroz četiri godine za „Zlatni cekin“ godišnje izdvajati po 15 000,- DM.

Fra Ilija Jerković, ravnatelj Rehabilitacijskog centra „Zlatni cekin“ iz Slav. Broda s učenicima Montessori-škole u Krefeldu

SOCIJALNA STRANA ŽIVOTA

TRI STUPNJA ZA PFLEGEVERSICHERUNG

Priredio:
Marko Žarić

Sve što treba znati o osiguranju za slučaj njege

Osiguranje

U Njemačkoj je od 1. siječnja 1995. uvedeno još jedno jamstvo socijalne sigurnosti, tzv. osiguranje za slučaj njege. Pravo na davanja iz toga osiguranja vremenski su stupnjavana, pa se tako pravo na davanja za područje kućne njege ostvaruje već od 1. travnja 1995., dok će se pravo na davanja za područje stacionarne njege ostvarivati od 1. srpnja 1996.

Osiguranje za slučaj njege provode bolesničke blagajne koje su u tu svrhu ustanovile posebnu blagajnu za njegu kod koje je bez ikakvog posebnog zahtjeva automatski osiguran svaki osiguranik u zakonskom bolesničkom osiguranju, dok su privatni osiguranici od 1. siječnja 1995. obvezatni sklopiti privatno osiguranje za slučaj njege.

Financiranje

Izdaci socijalnog osiguranja za slučaj njege financiraju se doprinosom osiguranika i poslodavaca, a visina doprinosa određuje se u skladu s visinom dohotka koji podliježe obvezi davanja doprinosa, pri čemu je za gornju granicu određena granična vrijednost obveze davanja doprinosa u bolesničkom osiguranju. Ta je gornja granica 1995. iznosila 5.850 DM u starim, odnosno 4.800 DM u novim

saveznim pokrajinama (bivšoj DDR). Stopa doprinosa u 1995. iznosi 1% od bruto primanja a nakon 1. srpnja 1996., kada se stekne pravo na davanja iz područja stacionarne njege, ta će stopa iznositi 1,7%. Ovaj doprinos uplaćuju u jednakim dijelovima osiguranik i njegov poslodavac, no u onim saveznm pokrajinama u kojima nije ukinut državni praznik za financiranje poslodavčevog dijela doprinosa osiguranici snose plaćanje cjelokupnog doprinosa.

Prostorna nadležnost

Propisi o obvezi osiguranja i doprinosa u socijalnom osiguranju pa tako i u osiguranju za slučaj njege vrijede za sve zaposlene na području Njemačke neovisno o državljanstvu obveznika. Budući da je osiguranje za slučaj njege sastavni dio sustava bolesničkog osiguranja, za to osiguranje vrijede isti uvjeti, što konkretno znači da se pravo na davanja ostvaruje samo na području Njemačke, dakako i ovdje neovisno o državljanstvu korisnika. Za one koji promijene svoje mjesto boravka i odu iz Njemačke – bilo da se radi o Nijemcima ili o strancima-povratnicima u svoju domovinu – faktično prestaje osiguraniki odnos i oni više ne mogu ostvarivati prava iz osiguranja za slučaj njege.

Boravak u Njemačkoj je dakle preduvjet za ostvarivanje prava na davanja. Stoga su nedopustive usporedbe s davanjima iz mirovinskog osiguranja, jer se mirovine isplaćuju neovisno o mjestu boravka osiguranika.

Uvjeti za stjecanje prava na davanja

Kao osobe kojima je potrebna njega slove oni pojedinci koji su temeljem tjelesne ili duševne bolesti ili hendikepiranosti upućeni na tuđu pomoć. Potrebu njege određuje bolesnička blagajna, čija medicinska služba na zahtjev osiguranika obavlja određeni pregled i određuje stupanj njege. Osiguranje za slučaj njege razlikuje tri stupnja njege (vidi donju tablicu), pri čemu odlučujuću ulogu imaju dnevne potrebe pomoći pri tjelesnoj njezi, ishrani, pokretljivosti i kućanskim poslovima. Osiguranje za slučaj njege osigurava temeljnu skrb koja u pojedinim slučajevima može biti nedostatna. Ukoliko dakle osiguranik treba dodatnu pomoć koja ne bi bila pokrivena ni najvećim davanjem blagajne za slučaj njege, u tom slučaju može kod Ureda za socijalnu pomoć (Sozialamt) postaviti zahtjev za dodatna davanja. Ovo vrijedi također za slučajeve da blagajna za njegu odbije zahtjev za davanja za slučaj njege, ukoliko na primjer nije potrebna svakodnevna njega. Davanja osiguranja za slučaj njege odobravaju se samo na zahtjev, ali ako netko već prima davanja bolesničke blagajne za kućnu njegu, ne mora postavljati novi zahtjev. Takav osiguranik automatski će od 1. travnja 1995. dobivati davanja II. stupnja njege. Zahtjev se neformalno dostavlja odgovarajućoj blagajni za slučaj njege, a postaviti ga može osiguranik ili njegov opunomoćenik.

Opseg davanja

Osiguranje za slučaj njege financira potrebnu njegu profesionalnih njegovatelja/njegovateljica, kao i rođaka, prijatelja ili susjeda, a razlikuje stvarna i novčana davanja i usluge. Stvarna davanja su iznosi koji se plaćaju za pruženu njegu profesionalnih njegovatelja/njegovateljica a novčana davanja su iznosi koji se nepos-

Stupnjevi njege	Uvjeti za stjecanje prava na davanja iz osiguranja za slučaj njege	Stvarna mjesečna davanja do	Novčana mjesečna davanja
I. stupanj njege	• znatna potreba njege • najmanje jedanput dnevno pomoć pri tjelesnoj njezi, ishrani ili pokretljivosti • višekratna tjedna pomoć pri zbrinjavanju kućanstva • tuđa pomoć najmanje 1,5 sati dnevno, pri čemu mora prevladavati vrijeme za njegu	750,- DM ili	400 DM
II. stupanj njege	• teži oblik potrebne njege • najmanje triput dnevno potrebna pomoć pri tjelesnoj njezi, ishrani ili pokretljivosti • višekratna tjedna pomoć pri zbrinjavanju kućanstva	1 800,- DM ili	800 DM
III. stupanj njege	• vrlo teški oblik potrebne njege • neprekidna potreba pomoći, pa i noću • utrošak vremena najmanje 5 sati dnevno • na usluzi i onda kada se ne pruža neposredna pomoć. Odlučujuća je stalna spremnost za pružanje usluge i pomoći.	2 800,- DM ili	1 300 DM

redno plaćaju rodbini, prijateljima ili susjedima, ukoliko ovi sami preuzmu potrebnu njegu.

Ambulantna njega: Davanja i usluge ambulantne njege plaćaju se temeljem sustava od 18 kompleksa pruženih usluga koje se boduju u skladnosti s potrebnim utroškom vremena za njegu. Ambulantna kao i stacionarna njega sastoji se od osnovne njege, njege pri liječenju, njege teških slučajeva kao i pojedinačne potpore u potrebnim kućanskim poslovima i ergoterapiji.

Stacionarna njega: Osobe kojima je potrebna njega u nekoj ustanovi za njegu primat će od 1. srpnja 1996. davanja osiguranja za slučaj njege za usluge njege u iznosu od 2.800 DM mjesečno. U posebnim slučajevima taj se iznos može povisiti na 3.300 DM, dok troškove smještaja i prehrane snosi njegovana osoba sama.

Njegovane osobe koje postavljaju zahtjev za stvarna davanja i usluge a još nisu dobile rješenje o davanjima imaju prednost pri utvrđivanju stupnja potrebne njege. Njegovane osobe koje postavljaju zahtjev na novčana davanja neće time biti financijski oštećene ni ako utvrđivanje stupnja potrebne njege uslijedi nakon 1. travnja 1995., jer će se u tom slučaju novac za njegu isplatiti sa zaostatkom. ■

RIM

Bosanski franjevac novi doktor teologije

Fra Ivan Šarčević predstavlja svoju disertaciju na Salesianumu. Foto: A. Batinić

Fra Ivan Šarčević, član franjevačke provincije Bosne Srebre, predstavio je i obranio doktorsku disertaciju na Papinskom sveučilištu Salesianum pod naslo-

vom „Narativna teologija kao pokušaj aktualnog govora o Bogu“, s područja praktične pastoralne teologije. Mentori rada bili su profesori Luis A. Gallo i Riccardo Tonelli. Prezentaciji i obrani disertacije na Salesianumu bili su nazočni provincijal Bosne Srebre fra Petar Anđelović, rektor Hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu dr. Anton Benven, veleposlanik Republike BiH u Italiji Vlado Kraljević, nekoliko profesora sarajevske Franjevačke teologije, brojni hrvatski studenti na postdiplomskom studiju u Rimu, rođaci i prijatelji. Fra Ivan je dobio najbolje ocjene i pohvale za svoj doktorski rad.

Fra Ivan Šarčević rođen je 1963. u Rumbocima, u Rami, BiH. Klasičnu gimnaziju pohađao je u Visokom, a teološki sudij završio je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Za svećenika je zaređen 29.6. 1988. u Sarajevu, a poslije toga je upisao postdiplomski studij u Rimu. Fra Ivan će predavati teologiju na sarajevskoj Franjevačkoj teologiji, koja je trenutno smještena u Samoboru. ■

Srebrni jubilej „Naših ognjišta“

U hotelu „Tomislav“ u Tomislavgradu je 6.7.1995. svečano obilježena 25. obljetnica katoličkog mjesečnika „Naših ognjišta“. Uredništvo „Žive zajednice“ srdačno čestita.

„Naša ognjišta“ nam donose toplinu domovinskih ognjišta već punih 25 godina. U ono olovno komunističko vrijeme bio je pravi pothvat pokrenuti jedan katolički i hrvatski list u Hercegovini, koja je nosila biljeg ustaštva. Unatoč svim poteškoćama, progonima i zabranama, „Naša ognjišta“ su kroz proteklih 25 godina ispunila svoju vjersku i narodnu misiju. Njihov trag ostaje u povijesti, ali i u srcima svih onih koji su u rukama imali taj jednostavni i dragi list. Zato se imalo što i proslaviti. U sklopu Duvanjskih dana sv. Nikole Tavelića uredništvo lista priredilo je 6. srpnja svečani cjelodnevni program. U prijednevnom dijelu nastupila su trojica predavača. Don Živko Kustić, urednik

IKa-e, govorio je o „Duhovnim smjernicama Naših ognjišta“, s posebnim osvrtom na njihovo pisanje o duhovnim gibanjima u Međugorju; književnik Dubravko Horvatić je obradio temu pod naslovom „Hrvatska rodoljubna misao u Našim ognjištima, s posebnim osvrtom na njihovo pisanje o Hrvatima u tuđini“; publicist Julije Derossi govorio je o kvaliteti hrvatskoga jezika u tom listu. U popodnevnom programu održana je tribina „Naših ognjišta“ u kojoj su sudjelovali urednici, suradnici, uzvanici i ostali gosti. Nakon tribine je uslijedio glazbeno-umjetnički program u kojem su nastupili Blaženka Milić-Cigić, prva-kinja Hrvatske opere iz Zagreba i Ratomir Kliškić, prvak Splitske opere.

P. S.

Uredništvo „Žive zajednice“ i na ovaj način srdačno čestita srebrni jubilej pokretačima i sadašnjim članovima uredništva „Naših ognjišta“ sa željom da nama u tuđini i dalje donose toplinu naših ognjišta i lijepi miris domovine.

VJEROM KROZ ŽIVOT • GLAUBE UND LEBEN

VRIJEME KROZ GODINU

Piše: Vlatko Marić

Svakodnevno kršćanstvo

Biti kršćanin u zgodno i nezgodno vrijeme

Događaj Duhova učinio je Crkvu prisutnom i vidljivom u svijetu. Njena prisutnost u religioznom i političkom svijetu izazvala je protivljenje. To se protivljenje manifestiralo već u prvim danima u Jeruzalemu, a zatim se proširilo na cijelo Rimsko carstvo. Navješćujući da je Isus Raspeti Mesija-Krist koji je svojom smrću i uskrsnućem donio spasenje čovjeku, pokazao put k Bogu, njegovu Ocu, te sada živi i vlada s Ocem, Crkva je podigla protiv sebe protivnike. Tijekom prva tri stoljeća, progoni protiv Crkve-kršćana bili su strašni. I kasnije, tijekom stoljeća, Crkva je doživjela mnogobrojne progone. Danas, također ona nije izuzeta od progona. Crkva se nalazi i živi u centru svjetskih događanja. Ona tako živi od događaja Duhova. Stoga se ovo razdoblje od Duha do današnjeg dana s razlogom naziva „vrijeme Crkve“. A Crkva ima zadaću naviještati Isusa Krista u „zgodno i nezgodno vrijeme“ (2 Tim 4,2).

S Isusom iz dana u dan

U crkvenom liturgijskom kalendaru postoji vrijeme koje bi se moglo nazvati „vrijeme Crkve u liturgijskoj godini“. Crkva ovo vrijeme liturgijske godine obično naziva „vrijeme kroz godinu“, za razliku od drugih vremena, došašća, božićnog, korizmenog, uskrsnog, duhovskog. Općenito se smatra da je ovo „vrijeme kroz godinu“, neka vrsta smiraja nakon svih ovih dinamičnih liturgijskih vremena s posebnim naglascima iz povijesti spasenja. U ovom liturgijskom vremenu teče normalno život Crkve. Ona sluša, živi, naviješta Krista, ona živi svoj život. Naglasak je sada na svakodnevnom življenju svoje vjernosti Kristu. To vrijedi kako za Crkvu-zajednicu, tako i za svakog kršćanina-pojedinca.

Crkva, ali i svaki kršćanin pojedinac, u tom svakodnevnom „normalnom vremenu“, susreće se s Kristom i Bogom, ali u svakodnevnoj konfrontaciji sa svijetom mora isto tako naviještati Evanđelje-Krista Raspetoga. Ovo navješćanje nije samo puko prosipanje riječi. To navješćanje jest istovremeno i svjedočenje, pokazivanje nove stvarnosti svoga života: spašenosti. Odgovor Crkve na postavljena pitanja smisla čovjekova života, te svijeta jest jasan i konkretan: u Kristovoj smrti i uskrsnuću čovjek i svijet imaju svoj smisao, imaju budućnost. Događanja u svijetu imaju svoj smisao. Liturgijski biblijski tekstovi tijekom ovog „normalnog vremena kroz godinu“ ukazuju na ovu problematiku i pitanja čovjekove zauzetosti za svakodnevna pitanja života. U biblijskim tekstovima, što ih slušamo u liturgijskim slavljenjima, susrećemo se s Isusom iz Nazareta u raznim situacijama svakodnevnog življenja. On odgovara na pitanja što muče njegove

suvremenike, rješava njihove probleme što ih pritišću. slične probleme što i nas danas pritišću. Cijeli niz naših ljudskih problema, naših poteškoća vezanih za naše ljudske odnose, u dobroj mjeri, dobili su Isusov odgovor.

Vrijeme ozbiljnih odluka

Prisjetimo se, isto tako, da se u ovo „vrijeme kroz godinu“ Crkva sjeća, ali, također, daje nam za primjer one svoje članove koji su uspjeli u svom zemaljskom životu živjeti i ostvariti Kristovo Evanđelje, te su postali svjedoci snage i istinitosti Evanđelja. Na to nas, u prvom redu, podsjećaju blagdani majke Kristove, Djevice Marije, zatim Ivana Krstitelja, apostolskih prvaka, Petra i Pavla, te tolikih drugih svjedoka i ispovjedalaca istinitosti Evanđelja. Svi su oni živjeli Kristovo Evanđelje, te pokazali u svome životu i svojim životom da je ono „Put, Istina i Život“ (Iv 14,6). Sve nas to upućuje, usmjerava na ozbiljnost ovog vremena kroz godinu, kao razdoblja ozbiljnih događanja, odlučnih za naš život i to, kako u najjednostavnijim svakodnevnim okolnostima, tako i u onim najkompleksnijima. To je vrijeme istinitosti, vrijeme dokazivanja vjernosti Evanđelju, Bogu. To je vrijeme kada svatko provjerava vrijednost i istinitost Evanđelja, ali isto tako i vlastitog življenja i djelovanja, i to upravo onako kako to Isus Krist reče svojim suvremenicima u Evanđelju:

Moj nauk nije moj, nego onoga koji me posla. Ako tko hoće vršiti volju njegovu, prepoznat će da li je taj nauk od Boga ili ja sam od sebe govorim. Tko sam od sebe govori, svoju slavu traži, a tko traži slavu onoga koji ga posla, taj je istinit i nema u njemu nepravdnosti. (Iv 7, 16-18)

Ove riječi su kriterij prepoznavanja istinitosti Isusova djelovanja i njegova Evanđelja. To je i kriterij za prepoznavanje stvarnosti pripadnosti Kristu, ali isto tako istinitosti kršćaninovog angažmana za Evanđelje. Stoga je jasno da ona „jaka“ vremena moraju naći odjeka u svakodnevnicima, jer biti kršćanin nije samo biti kršćanin u vrijeme Božića, korizme ili Uskrsa. Biti kršćanin jest biti kršćanin u zgodno i nezgodno vrijeme (2 Tim 4,2). Biti kršćanin znači biti svjedok prisutnosti Boga i njegova Krista u našem svijetu, te biti i neka vrsta odgovora na čovjekova pitanja i traženja. To je stvarna logika i dinamika liturgijskog vremena kroz godinu. „Vrijeme kroz godinu“ daje svakodnevni odgovor na pitanje „kako kroz život?“ To je svakodnevni odgovor na pitanje tko je čovjek i što je njegov cilj. Ono je kršćanski prikladni odgovor na svakodnevna pitanja smisla i cilja. Stoga u ovoj našoj normalnoj svakodnevici mi kršćani tražimo odgovor kod onoga koji ima „riječi života vječnoga“ (Iv 6,68). ■

MLADI HRVATSKI ODISEJ • JUGEND SCHREIBT

Pjevaju li tamo ptice?

Kuće su sada bez krovova,
sada tamo nikoga nema.
Zima umire, a proljeće stiže,
naš povratak čeka.

Da mi je znati:
Pjevaju li tamo ptice?
Vesele znam da nisu
i one su ratom izranjene.

Igra li se tamo vjetar u razvalini?

Pozdravlja li jutrom sunce pustoš?
Da li mjesec tamo tamu obasjava?
Trepere li nebom zvijezde?

Ubiše nam sve!
Je l' još uvijek hladni izvor živ?
Je li teku plahe naše bistrice vode?
Željela bih znati!

Klaudija Suton, IX. raz., Rüsselsheim

Plamen

Plam svijetle nam daje
sigurnost i svjetlo!

Onaj tko ga gasi,
da drugom ne svijetli
i sam ostaje u mraku.

Tomislav Perković,
VIII. raz., Rüsselsheim

Suza

Slušaj, voljena, gdje nebo plače,
njegove suze kapi su kiše;
I ja bih plakao, voljena, sada,
ali, vjeruj mi, ne mogu više.

Oči su moje umorne tako
u njima suza nema više,
zato nebo, voljena, sad plače,
njegove suze kapi su kiše.

Zato, voljena, dok kiša pada,
ispruži nježno ruku svoju,
uhvati koju kapljicu toplu
tada ćeš prepoznati suzu moju.

Ona je topla na dlanu tvome,
ko' biser sija ta suza moja,
za tobom ona je prolijevana
neka zauvijek ostane tvoja.

Vlado Mejdanac, Geislingen

Viđah te

Viđah te u toplim ljetnim predvečerjima
dok sam se kao dijete igrao žmire
po mirisnim voćnjacima
i starim razrušenim kućama.

Ležao si u jarku pored prtenog puta
što je vodio do derme u polju,
čucao si iza grma
na rubu djedovog šljivika,
u svakoj šikari, iza svakog trulog panja
caklile su se tvoje oči.

Bio si mačka u štaglju,
miš u punom čardaku,
olinjali pas ispod plasta,
zec i lisica u polju žita,
gusti dim iz kope
sjena na zidu.

Nakon svakog praćkom razbijenog prozora,
ubijene kokoši, plavice na nozi prolaznika,
ukradenih trešanja od pohlepni susjeda
bio si vrbova šiba i prijetnja kaži-prsta.
Tek kasno u večer
kad sam već ležao u postelji

i pitomim, trijeznim glasom
pomalo mucajući Oče naš molio,
nestajale su crne sjenke sa zidova,
duhovi i vještice iz bapskih tračeva.
A ti si tad dolazio mekši i ljepši no ikad
sav u bijelom

da već na samom početku sna pretvoriš
strah u strast,
vile i čarobnjake u najbolje prijatelje.
Njihao si me nebom,
od najljepših zvijezda pravio ogrlicu
i stavljao mi je oko vrata,
učio si me jezik vjetra i ptica
objašnjavao sudbinu leptira
i bio otac i majka.

A u zoru
nestajalo bi sve
a ti bi opet bio:
i lisica i zec
i pas i mačka
vrbova šiba i prijetnja kaži-prsta.

Ti si, Bože, moj najveća tajna.

Dalibor Perković, Mainz

Svijetla točka

Ponekad se dogodi
da usred proljeća
polarna zima zaluta
u procvale šljivike naše mladosti
prevrati pčele
i zaledi leptire
na laticama najljepšeg cvijeta.
I tad se čovjek od boli sjeti
dobre stare lozinke
što bijaše davni smijeh pogana
ali i lijek za gubavce
i život za mrtvace.
Ima jedna svijetla točka
zgusnuta u eteru
što na dodir iskrenog srca
osvjetljuje put
do spasenja. Dalibor Perković, Mainz

Rat i ja

Svakog ljeta sam s obitelji išla na domor u Mostar. Prije 4 godine u mom gradu je započeo rat. Rat u Hrvatskoj traje već gotovo 5 godina. Nikad nisam mislila da ću doživjeti rat. Kad smo u Njemačkoj na televiziji vidjeli, da je u Hrvatskoj započeo rat, bili smo svi uznemireni.

Samo je to bila tema razgovora u društvu. Svaki dan smo gledali i slušali vijesti iz Hrvatske. Nisam ja još dobro mogla promisliti o ratu, ali kad sam čula što se radi u tom ratu i kakav je to rat, počela sam više razmišljati o tome.

Mislila sam na djevojčice i dječake koje dobi, na to kako oni pate u ratu, a kako ja živim. Ja imam mogućnost biti vesela, a opet ponekad nisam zadovoljna.

A što se tim djevojčicama i dječacima sve događa, pa moraju s tim živjeti.

Stidjela sam se zato što se nekad posvađam s nekim, jer iz svađe dolazi bitka, iz bitke nasilje, a iz nasilja – rat.

Svi mi, svaki od nas, ima malo krivnje za taj rat. Kad pomislim, kako je to bio lijep grad Mostar, a kakav je sad!?

Zašto je to tako? Ponekad noću mislim na taj rat i na mir, ali nigdje na svijetu nema mira. Plaču mi srce i duša kad mislim na tu djecu bez roditelja i na roditelje koji su izgubili svoju djecu i na sve ostale, koji pate i koji se bore za svoj dom, za mir, za slobodu. Zašto se traži mir ratom?

Mostar i Bosna i Hercegovina i cijela Hrvatska nikad više neće biti kao prije. Uvijek ćemo se sjećati ovog strašnog rata. Kakva je to teška spoznaja!

Svatko bi trebao pomoći. Svima u Hrvatskoj i u BiH želim pomoći kojima je potrebna pomoć. Pomozite i vi, kako god možete! Molite! To je naš narod! Moj i tvoj hrvatski narod!

Puno ljudi žele auto, novac..., a ljudi u Hrvatskoj i u BiH žele samo MIR, slobodu pa blagostanje. Bože, spasi nas i pomoz hrvatskom narodu! Marijana Suton (15), Offenbach

Razdvojeni

Večeras mi je tako teško samoj... Suzdržavam se prisjećanja na sretnije dane s tobom.

Sad znam da si daleko i da ti vjerojatno ne znači puno. Razmišljala sam o našoj ljubavi, o tebi, i nadala se našem susretu. Možda me se ni ne sjećaš ili ti možda naša ljetna avantura nije značila ništa, ali ja još uvijek živim s tom fantastičnom iluzijom. Kako se često sjetim tvojih zelenih očiju, i tvojih riječi: „Javi se! „Napiši sve ono što mi ne možeš reći u lice!“

Čestom šetnjom pored mora gdje smo nekad zajedno šetali i razmišljali o nama, s pogledom na valove koji su se približivali i udaljavali, sjetim se naše ljubavi.

Sada je sve kasno za bilo što između nas. Ti si u Slavonskom Brodu, a ja u Wilhelms-havenu. Razdvojeni kao moje slomljeno srce.

Vesna Magdić, Wilhelms-haven

IZ NAŠIH MISIJA

Glavni gosti: „Ensemble Croatia“ HKM Frankfurt

Dogovor je pao u svibnju prošle godine. Članovi frankfurtskog *Ensemblea Croatia* bili su samo u prolazu kroz Lyon, gdje su prenoćili kod hrvatskih obitelji u gradu i okolici. Već tada sklopila su se brojna prijateljstva. Već tada im se Lyon učinio lijepim. Novi voditelj lyonske zajednice vlč. Ivo Balukčić dosjetio se i pozvao goste iz Frankfurta na proslavu srebrnog jubileja misije. U međuvremenu je vrlo brzo prohujalo godinu dana. Program i termin proslave bio je već ranije utvrđen za 17. i 18. lipanj 1995.

U Lyon su već u četvrtak ujutro autobusom prvi stigli folkloristi i pjevači iz Frankfurta. Dočekali su ih Mijo i Dragan Čorić, agilni članovi lyonske hrvatske zajednice. Predstavnici skupine iz Frankfurta posjetili su župnika Balukčića i utvrdili još neke pojedinosti u vezi s nastupom. Župnik ih je obavijestio da

sutra stiže pomoćni sarajevski biskup Pero Sudar i preporučio im da posjete Taizé, Cluny i Ars.

Mistični Taizé

Prije samog polaska na izlet u petak ujutro kod autobusa nas je čekalo neugodno iznenađenje. Kao i svaki velegrad i Lyon je pokazao svoje naličje. Netko je naime u noći razbio jedno bočno staklo našega autobusa. Dragan je pozvao policiju. Uskoro su stigla dvojica policajaca na motorkotačima. Rekli su da se slučaj prijavi policijskoj upravi do 18 sati. Zanimljivo je da iz busa nije bilo ništa ukradeno, osim Michaelova šešira vrijednog 80 DM. Dobri vozač Oswald složio se da idemo u Taizé i bez bočnoga stakla. Dan je bio sunčan i lijep. U Taizé smo zakasnili na središnju podnevnu molitvu. Nismo na vrijeme opazili izlaz s autoceste za taj

Lyonski šargijaši

REPORTAŽA IZ HRVATSKE KATOLIČKE

25 ans

Hrvatska katolička zajednica s područja leja. Glavni gosti bili su dr. Pero Sudar, p svećenici koji su ranije djelovali u misi grafiju u povodu ove proslave.

gradić, a Dragan je bio uvjeren da zna gdje je. Prispjeli smo pred kraj ručka. Bio je tipični omladinski, hodočasnički i pokornički ručak. Neki su ga se čak odrekli, jer petak je dan pokore i odricanja.

Uskoro nas je primio i brat Richard, koji nam je u jednom od vrtova ukratko ispričao sve o fenomenu Taizé. Pričao je na odličnom hrvats-

Folklorna skupina „Hrvati iz Lyona“

kom jeziku, iako je on porijeklom iz Švicarske. Često je bio u Hrvatskoj, u Sarajevu, gdje ima mnogo prijatelja. Zajednica iz Taizéa uključila se u pomoć žrtvama rata molitvama i humanitarnom pomoći. U Taizéu i sada kao izbjeglice žive dvije katoličke obitelji sa Stupa. Dvoje njihove djece imaju sljedeće nedjelje krizmu u Lyonu. Brat Richard nam je darovao video kasetu o zajednici na hrvatskom jeziku. Na povratku u Frankfurt pogledali smo je već u autobusu i svima se svidjela. Razgledali smo šatore, crkvu, suvenirnicu i već je bilo vrijeme za povratak. U međuvremenu je vozač Oswald uspio daskom zatvoriti rupu na našem busu. Ta je večer bila ponovno prigoda za upoznavanje samoga grada.

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

LYON – CHAMBÉRY/FRANCUSKA · SREBRNI JUBILEJ

Piše: Anto Batinić

e présence

n – Chambéry proslavila je 17. i 18. lipnja svoj srebrni jubilej. U sarajevski biskup, i Ensemble Croatia iz Frankfurta, te Ivo Balukčić, voditelj misije, izdao je i prigodnu mono-

Mr. Ivo Balukčić, dr. Pero Sudar i dr. Neven Šimac na tiskovnoj konferenciji

Lyonska zajednica nekada i sada

U subotu je u glavni prijedopodnevni događaj bila tiskovna konferencija u povodu 25. obljetnice Hrvatske katoličke misije Lyon – Chambéry, koja je priređena u prostorijama biskupije. Konferenciju je vodio dr. Neven Šimac, ugledni Hrvat iz Pariza, a glavnu riječ su imali mr. Ivo Balukčić, voditelj misije, i dr.

Pero Sudar, pomoćni sarajevski biskup. Vlač. Balukčić pozdravio je sve nazočne goste i novinare, a posebice biskupa Sudara. Napomenuo je da na području misije ima oko 2500 do 3000 Hrvata. O njima se Crkva u Hrvata službeno pastoralno skrbi od 1970., iako su svećenici dolazili i ranije i slavili mise s Hrvatima. Mise se slave u Lyonu, Chambéryu i u Grenobleu. Pri misiji djeluje folklorna skupina „Hrvati iz Lyona“, hrvatska dopunska škola s preko 50 učenika, a vodi je nastavnica Vera Tomičić, košarkaški klub „Croatia“. Povremeno izlazi glasilo „Put“ te nedjeljni boguslužni listić „Dan Gospodnji“. Prvi voditelj misije bio je vlač. dr. Petar Čalić, a u misiji su kasnije djelovali vlač. Marijan Sko-

merža, vlač. Marijan Mihoković, pokojni vlač. Rafael Šijaković, kojega je naslijedio vlač. Balukčić.

Izlaganje biskupa Sudara o stanju u BiH. Strašne brojke

Potom je riječ dobio biskup Sudar, koji je govorio o aktualnom stanju u BiH i dao najnovije podatke o stradanju Crkve u BiH i odgovarao na pitanja nazočnih. Prema njegovim riječima u srpskoj agresiji na BiH ubijeno je 144 000 ljudi, od kojih 17 000 djece. Samo u Sarajevu ima oko 10 000 mrtvih. U ratu je teže ili lakše ranjeno preko 70 000 ljudi. Srušeno je 1600 kulturno-povijesnih spomenika, te 1632 sakralna objekta. S ognjišta je pokrenuto preko 1 500 000 ljudi, od kojih većina sada žive kao izbjeglice. Dr. Sudar je odgovorio i na pitanje zašto je to tako. Prvi razlog je vidljiva teritorijalna agresija, a druga dva su pokušaj razbijanja mogućnosti suživota pripadnika različitih naroda i vjera i onemogućavanje dijaloga između islamskoga i kršćanskoga svijeta. Biskup Sudar je

naglasio da se u BiH zakon jačega uvodi kao pravilo ponašanja u suvremeni svijet. Što se Katoličke crkve u BiH, ona je bila i ostala za suživot s drugima u slobodnoj i demokratskoj BiH, osudila je sve zločine, a napose se usprotivila etničkom čišćenju i razdvajanju naroda. Crkva je itekako osjetila ratne posljedice: od 528 000 katolika (Hrvata) Srbi su protjerali više od 200 000 i uništili 70 katoličkih župa; Muslimani su protjerali 145 000 i uništili 20 župa. Na području vrhbosanske nadbiskupije ostalo je još oko 200 000 katolika, od kojih mnogi također žive kao izbjeglice ili prognanici.

„Ako se nastavi ovakav razvoj događaja, Katolička crkva se pomiče prema zapadu za cijelih 500 km. Ali, bez njezina prisustva, neće biti mira niti će biti Europe u ovom području. Zato, unatoč svemu, pokušavamo spasiti BiH kao državu različitih jezika, naroda, vjera, kultura, jer time spašavamo europska načela pluralizma, dijaloga, suživota. Posebno nas boli što smo ostali gotovo usamljeni i izo-

Gosti i novinari na tiskovnoj konferenciji, a među njima: Raymond Chenet, C. Dolbeau, P. Čalić i dr.

IZ NAŠIH MISIJA

lirani. Katolička crkva i Hrvati u BiH ostali su sami u borbi za Europu“, rekao je na koncu dr. Sudar.

Nakon toga je o Hrvatima u Francuskoj ukratko izvjestio voditelj konferencije dr. Neven Šimac. Konferenciji su uz navedene prisustvovali: o. Raymond Chenet, biskupijski delegat za pastoral iseljenika, Cristophe Dolbeau, povjesničar i publicist, dr. Petar Čalić, prvi voditelj misije Lyon, Mirko Galić, stalni dopisnik „Vjesnika“ i „Večernjeg lista“ iz Pariza, dr. Josip Lucić iz Frankfurta, nekoliko novinara lyonskih dnevnih listova (Marie-Jeanne Dufour napisala je 19. 6. veliki članak u „Le Progresu“), članovi udruge „Francusko – hrvatskoga prijateljstva“ (Sineva Bene Katunarić, Marie – Helene Angely, Florence Vernizeau i dr.), te nekoliko članova lyonske hrvatske zajed-

Nastavnica Vera Tomičić i mladi folkloristi pješu gostima iz Frankfurta

Kulturno lice

Voditelj misije mr. Ivo Balukčić dao je interview Mirku Galiću, dopisniku „Vjesnika“ i „Večernjeg lista“ u kojem je istakao da se Hrvati u Francuskoj mogu nametnuti domaćinima svojim kulturnim djelovanjem i ponašanjem. Zato se u misijskoj dvorani povremeno prire-

đuju tribine, zato se tiskaju „Put“ i „Dan Gospodnji“, zato radi Hrvatska dopunska škola, folklorna skupina. Zanimljivo je da je u okviru proslave srebrnog jubileja misije bila postavljena i izložba slika članova misije Vere Tomičić (radovi na svili) i Marka Markića (ulja na platnu, ciklus Hrvatski križni put).

nice. Za sve njih bio je toga dana priređen ručak u prostorijama misije.

Svečani koncert: Ensemble Croatia i Ferali iz Frankfurta

Oko 20,30 sati hrvatskom i francuskom himnom, te pozdravima i čestitkama, započeo je svečani duhovno-zabavni koncert u povodu srebrnoga jubileja misije. Glavni gosti koncerta bili su folklorni „Ensemble Croatia“ hrvatske katoličke misije iz Frankfurta i klapa „Ferali“ iz Frankfurta. Oni su izveli splet hrvatskih plesova i pjesama iz gotovo svih krajeva

Hrvatske i BiH. Među mladim lyonskim folkloristima moglo se samo čuti: „Strašni su! Šta ovi rade!“ Učenici Hrvatske dopunske škole iz Lyona izveli su rodoljubni recital koji je sastavila nastavnica Vera Tomičić. Potom je nastupila folklorna skupina „Hrvati iz Lyona“ koja je osnovana tek prije dva mjeseca. Izveli su nekoliko bosanskih kola uz pratnju svirke na šargijama dvojice šargijaša. Očito je da su novopečeni folkloristi imali tremu, pa su onako poluglasno govorili da su ipak dobro plesali i pjevali, jer su tek počeli. I zaista su bili dobri. Kakvi će tek biti za godinu dana! Šteta što na ovaj svečani koncert nije došlo više posjetitelja.

Vrhunac slavlja

Vrhunac proslave 25. obljetnice lyonske hrvatske zajednice zbio se u nedjelju, 18. lipnja u 12 sati. Svečanu koncelebriranu misu predvodio je i propovijedao biskup Sudar, a suslavili su mons. Maurice Delorme, pomoćni lyonski biskup, o. Raymond Chenet, delegat lyonske biskupije za iseljenike, te svećenici P. Čalić, M. Skomerža, Z. Nikolić, A. Batinić i župnik Balukčić. U okviru mise biskup je krstio jedno dijete, krizmao 8 potvrđenika, te prvu pričest podijelio petero prvopričesnika. Pod misom su pjevali gosti iz Frankfurta, a na orguljama je svirao dr.

Josip Lucić. I nakon mise priređen je ručak za sve goste i članove misije. Gosti iz Frankfurta morali su na put. Oproštaj je bio brz, ali dirljiv. Sklopila se mnoga poznanstva i prijateljstva. U sjećanju ostaju mnogi, kako spomenuti, tako i oni koje nismo spomenuli, a sigurno su to zaslužili svojim radom u misiji Lyon. Najzaslužniji za cjelokupnu organizaciju svakako je vlč. Ivo Balukčić, koji je u život hrvatske zajednice u Lyonu unio svježinu i dinamiku. ■

LINZ/AUSTRIJA

106 krizmanika

Nakon što su prošli pripremu za sakrament sv. potvrde, prihvaćajući zrelije svoju vjeru i krštenje, vjeroučenici s područja Gornje Austrije, njih 106, pomazani su i opečaćeni Duhom obećanim, Svetim. Sakrament sv. potvrde podijelio je mons. Ćiril Kos, biskup đakovačko-srijemski. Crkva St. Quirinus u Linzu bila je 21. svibnja 1995. pretijesna za mnoštvo hrvatskih vjernika, koji su toga dana pristigli uzveličati radost primanja sakramenta sv. potvrde.

Biskup Ćiril Kos, bio je iznenađen brojem nazočnih vjernika, napose mladih, koji su aktivno sudjelovali u sv. misi.

Radost susreta pastira i stada, božanskog i ljudskog, u kojemu prepoznajemo Božje djelo, zasjenila je nedaće i progonstva koje su pogodile naš narod. U sivilu svakidašnjeg „gastarbajterskog“ i „izbjegličkog“ života na trenutak je svatko izišao iz svoje sebičnosti i pružio ruku zajedništvu, svjedočeći, možda i nesvjesno, prisutnost Duha Svetoga, koji nas je i okupio na ovo sveto slavlje.

Božo Raić

Monografija

U okviru proslave 25. obljetnice tiskana je i vrlo kvalitetna monografija pod naslovom *Hrvatska katolička misija Lyon – Chambéry 1970.–1995.* U njoj se nalaze poruke crkvenih uglednika u povodu jubileja, članak o Hrvatima, o crkvi u Lyonu, te prilozi i fotografije o povijesti i sadašnjosti misije. Vlč. Balukčić je posebno zahvalan tiskari JVP Hrvatska vodoprivrede iz Zagreba, koja je sponzorirala knjigu i koja je sav tiskarski posao obavila na visokoj profesionalnoj razini.

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

STUTT GART

Antunovo i Tijelovo u ozračju povratka

NEKA TADA SA MOG LICA,
KANE SUZA RADOSNICA,
KADA DODEM KUĆI KOJE
NEMA. NEKA TADA
SA MOG LICA KANE
SUZA RADOSNICA,
PA NEK UMREM ONOG
ISTOG TRENA VIS JUKIĆ

Hrvatska katolička misija u Stuttgartu, ne samo zbog svoje brojnosti i veličine, nego posebnom angažiranošću svoga voditelja fra Marinka Vukmana, a uz pomoć fratara suradnika fra Ivana Čugure i fra Petra Klapeža te časnih sestara, je uvelike na radiju i televiziji najavila i sa svojim narodom proslavila Antunovo i Tijelovo.

Proslava 800-te godišnjice rođenja **sveca svega svijeta**, sv. Ante, je slavljena na sam dan, 13. lipnja 1995. u crkvi sv. Eberharda. Samom danu proslave su prethodila misna slavlja i molitve u nizu od **trinaest utoraka**. A na dan jubileja skupila se katolička zajednica, od najmlađih do najstarijih, da se pomoli za zagovor najvećeg i najljepšeg sveca. Samom misnom slavlju je prethodio jednosatni koncert studenata Franjevačke teologije iz Sarajeva. Uz duhovne pjesme tu su se našle i domoljubne, što diraju duše i bude želju za povratkom u domovinu: *Neka tada sa mog lica kane suza radosnica, kada dođem kući koje nema. Neka tada sa mog lica kane suza radosnica, pa nek umrem onog istog trenu!* Mladi fratri su svojim instrumentima pratili i cijelo misno slavlje, skladno moleći i pjevajući s cijelom sabranom Crkvom. A poseban ugođaj su davali prvi redovi klupa u kojima su bila djeca, a crkvu je ispunjavao

miris ljiljana iz njihovih ruku. Misno slavlje je predvodio fra Mirko Marić, koji je prisutnima uputio riječi ohrabrenja za životne borbe.

Pred sam kraj misnog slavlja, voditelj misije fra Marinko je blagoslovio djecu i cvijeće u njihovim rukama, a riječi završnog blagoslova i pozdrav mira sam predsjedatelj misnog slavlja fra Mirko. I na koncu su svi zapjevali Majci sviju svetih i svih nas. „Rajska djevo kraljice Hrvata!“

Miris domovine

Tijelovo je godišnja prigoda kada se Hrvati katolici skupljaju u dvorišnom prostoru svoje misije. Misno slavlje se zbog broja prisutnih upriličuje na otvorenom, pa se svi mole za lijepo vrijeme. Oko jedanaest sati oko oltara se sabrao vjerni Božji puk i sve je bilo spremno za početak misnog slavlja. Dok su ulaznu pjesmu predvodili članovi JUKIĆ-a, na

oltar su izašli u svečanoj procesiji s brojnim ministrantima domaći svećenici, fra Marinko, fra Petar, fra Ivan, vlč. dr. Ivan-Tomislav Međugorac i predsjedatelj misnog slavlja fra Joso Oršolić iz Bosne Srebrenice. Iako je i kiša u nekoliko navrata započinjala, ipak nije omela prisutne da i pod kišobranima razumiju i prihvate pjesmu mladih sarajevskih bogoslova i riječi poruke koju im je izrekao bosanski ujak u prigodnoj propovijedi.

„U ovome trenutku reći nešto što ne znate, nemoguće, nešto što niste čuli, ne postoji, nešto što niste doživjeli, pa vi ste sve prošli. I da budem iskren: vi sve znate, sve ste čuli, svuda su vas gonili, mnogo ste toga vidjeli, ali vam jedno nedostaje: miris cvijeća vlastite domovine!...“

Gledao sam Isusa kako ga herodi progone: rijeku ljudi što iz Bosne teče; kada je padalo Podmilačje i Jajce, kada je padala Kraljeva Sutjeska, kada je padala Posavina, kada je prijetio pad Žepču. Mladost koja odlazi. A kuda? Otječe tamo kamo je ljuta nevolja goni.

Jedni odoše zbog straha, drugi da im bude lakše, a treći negdje u neki svijet gdje se lakše, udobnije i sigurnije živi. Pritoke te rijeke mog naroda što iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske desetljećima odlaze jeste i vi sami. Koja vas je nevolja ili želja dovela ovdje dobro vam je poznato. A što ste našli i kako živite, još bolje znate. Ali domovinu, onu tamo, možda samo volite i pomažete, ali za nju ne živite...

Ovaj će ti svijet uzeti i dušu ako mu zatreba, jer ima načina i sredstava za to, a tebe i mene čeka samo naša sveta i jedina domovina BiH i Hrvatska. Nek je ona sada spaljena, zgažena, srušena, prepuštena jahačima apokalipse; opet je ljepša od svih nebodera, umjetnih parkova i metroa svijeta, koje svojim krvavim znojem izgrađuješ da bi drugi u njima uživali.

VIS JUKIĆ u Stuttgartu

IZ NAŠIH MISIJA

Vjerujem da i u vama tinja želja za povratkom, makar ona mala želja da se vječno otpočine od ovozemaljskih muka na komadiću svoje rodne grude...

Svjedoci smo prilika i vremena kada mnogi mladi ljudi daju svoje živote kako bi drugi mogli živjeti i umrijeti u svojoj domovini. Kad jednom prođemo pored svojih grobalja, zastanimo barem na tren. Izrecimo riječi molitve i vječnog pokoja. Na križevima ćemo vidjeti slike mladića s osmijehom na licu. Svojim blagim i smirenim pogledom potvrđuju svoju žrtvu. Umrli su da bismo mi slobodno živjeli. I sve što od nas traže jest samo odgovorno življenje kojim ćemo posvjedočiti koliko cijenimo njihovo umiranje. Oni umiru da bismo mi živjeli dostojno čovjeka.“

A kao završetak propovijedi bile su riječi pjesme: *Beskrajna je tuga, dani progona. Nek' prestanu ova teška lutanja. Uništit nas neće zlo i nevolja. Sa nama je Jahve Bog nad vojskama. Narode moj, već doći će dan, dan tvog povratka, jer u sebi imaš srce pravedno!* Nakon euharistijskog slavlja, prisutni su krenuli u velikom mimohodu s Presvetim ulicama grada. Procesija je išla više od sat vremena a cijelo vrijeme i uz prevođenje časnih sestara su pjevane liturgijske pjesme. Na čelu su išla djeca s košaricama cvijeća koje su prosipali ispred Presvetog.

Puk se potom sabrao ispod šatora na zajednički ručak, a tu je bio i duhovno-zabavni program. Najprije je nastupila skupina tamburaša. Potom je najavljena tombola i jednosatni koncertni program koji je izveo VIS Jukić. Sve prisutne je pozitivno iznenadio raznolik i bogat program pjesama mladih franjevaca. U samo predvečerje pod šatorom se pojavila komičarka Nela Eržišnik koja je svojim humorom, više od pola sata, zabavljala skup. Do prvih večernjih sati još su jedanput nastupili ujac, a kao završetak cijelog programa domaća skupina vrsnih glazbenika „Ruža“, koja redovito nastupa u ovakvim slavljinama svoje misije. **J.O.**

PS.

DR. Marin Barišić, pomoćni biskup splitsko-makarski, podijelio je 24. 6. sakrament krizme 240 krizmanika. Konkatedrala sv. Eberharda bila je ponovno puna (oko 3000 vjernika). Nakon mise vjernici su svojim potpisima dali moralnu potporu vukovarskim majkama koje u Zagrebu štrajkuju gladu, ali uz molbu da odustanu od samouništenja. ■

HRVATSKI NEVIGES

Osam tisuća hodočasnika

U prijedopodnevni satima, vjernici su mirno i u molitvi, predvođeni fra Jakovom Kuprešanimom i biskupom Marinom Barišićem obišli 14 postaja križnog puta na obližnjem brdu zvanom „Kreuzberg“, a neposredno prije misnog slavlja molila se krunica popraćena glazbom i pjevanjem.

Središnju koncelebriranu misu predvodio je pomoćni biskup splitsko-makarski mons. Marin Barišić zajedno s hrvatskim naddušobrižnikom u Frankfurtu fra Bernardom Dukićem i provincijalom franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Petrom Anđelovićem, te s 24 svećenika, voditelja obližnjih hrvatskih katoličkih

Svečanu koncelebriranu misu predvodio je biskup Marin Barišić, te provincijal fra Petar Anđelović, naddušobrižnik fra Bernard Dukić i još 22 svećenika

Fra Branko Brnas i zbor „Croatia“ iz Münchena“

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

I ovog je Duhovskog ponedjeljka crkva u Nevigesu, malom gradiću na samom rubu ruskog područja između Wuppertala i Essena, jednom od najpoznatijih Gospinih svetišta u Njemačkoj, bila premlaena da primi sve pristigle Hrvate, a okupilo ih se gotovo osam tisuća.

Mnoštvo vjernika na izlasku iz crkve u Nevigesu.

Foto: Anto Batinić

misija njemačke pokrajine Nord-Rhein-Westfalen. Misi je bio nazočan i savjetnik u veleposlanstvu RH u Bonnu dr. Dragutin Sajko. Glavni organizator i domaćin hodočašća, voditelj HKM Mettmann, fra Branko Brnas, pozdravio je i pozvao oca biskupa da svima okupljenima uputi svoju poruku i ujedno podari Božji blagoslov. Posebno se obratio riječima dobrodošlice i zahvale svim prisutnim svećenicima, kao i pristiglim hodočasnici- ma i vjernicima s pozivom na molitvu, a ujedno i uputio molbu da ona ne bude molitva prezira prema onima koji im

spališe dom ili ubiše oca ili brata, kao i da njihova bol ne postane očaj, već poticaj na zajedništvo i bolje sutra.

Poseban glazbeni ugođaj misnom slavlju pridonio je glazbenik iz Zagreba Matiša Rajčić kao i iz Münchena pristigli muški zbor „Croatia“, što ga je prije pet godina, za vrijeme službovanja u Münchenu utemeljio upravo fra Branko Brnas.

Biskup Barišić obratio se prisutnim svećenicima i vjernicima porukom kako je, iako daleko, domovina i ovdje u Nevigesu, ali i ondje gdje je i biskup Komarica, u svakom rovu, kao i posvuda gdje se

u srcu nosi i dom i vjera. Naravno, u svemu tome, naglasio je biskup Barišić, imamo vjernu zagovornicu – Kraljicu mira zbog koje se i okupilo osam tisuća Hrvata vjernika. **Tekst i snimka: Josip Erben**

22 godine tradicije

U Hardenberškoj dolini bogatoj šumovitim brežuljcima, na rubu ruskog područja, na putu između Wuppertala i Essena, leži gradić Neviges u kojem se nalazi jedno od najpoznatijih Gospinih svetišta u Njemačkoj.

Marijinom svetištu u Neviges hodočaste Hrvati organizirano već pune 22 godine i to uvijek na Duhovski ponedjeljak. Prije toga zabilježena su pojedinačna hodočašća 1957., 1971. i 1972. godine nakon čega je na sastanku

hrvatskih katoličkih svećenika koji se održao u proljeće 1973. u gradiću Olpeu, odlučeno da ovo hodočašće postane zajedničko i preraste u tradicionalno za hrvatske katolike s područja nadbiskupije Köln, biskupija Aachen, Essen, Münster i Paderborn. I tako je od godine do godine broj Hrvata hodočasnika rastao.

Naravno, Nijemci u ovo marijansko svetište hodočaste u milijunskom broju, i to čak do daleke 1681. godine.

Meine Heimat

*Eine Taube, die den Frieden bringt,
brauch' ich jetzt.
Eine Nachtigall, die ein Lied singt,
brauch' ich jetzt.
Einen Adler vom Himmel,
der den Sieg bringt,
brauch' ich jetzt.
Denn, ich würde sie geben meinem Land,
das keiner so genau gekannt.
Als Vertriebene und Flüchtlinge
sind sie verbannt,
aus einem Land,
das früher nicht einmal anerkannt.
Die Menschen schütteln ihre Köpfe,
was geschieht in diesem Land,
lautet ihr Wort;
Was geschieht an diesem Ort.
Und weiter geht die blut'ge Schlacht,
während andere liegen in Reichtum
und Macht.*

Ivana Posarić, Saarbrücken

IZ NAŠIH MISIJA

ALTÖTTING

Hodočašće hrvatskih gradova – mučenika

Gradić Altötting je krstionica bavarskog naroda i jedno od najpoznatijih svetišta u Njemačkoj. Hrvati hodočaste u to marijansko svetište već 19 godina. Tako je bilo i ove godine, 25. lipnja, kada su baroknu

crkvu u svetištu ispunili pobožni hrvatski štovatelji Majke Božje i hodočasnici. Misno slavlje predvodio je dr. Šime Samac, odgojitelj franjevačkih novaka na Visovcu. Popodne je bilo klanjanje Pres-

vetom oltarskom sakramentu, te križni put. Četrnaest križeva s 14 imena hrvatskih gradova iz Hrvatske i BiH, koji su posebice stradali u domovinskom ratu, svjedočili su zorno patnju domovine.

Molitveni i duhovni program križnoga puta predvodili su fra Ante-Vuk Buljan i đakon Mate Kutleša. Hrvatski vjernici iz Bavorske su se ponovno duhovno obnovili u ovom svetištu, stekli snagu za daljnji život, te se pomolili za sve one u domovini, kojima je pomoć očigledno i dalje vrlo potrebna.

Tekst i slike: Jozo Sladoja

UKRATKO

• **Schönstatt** – Tradicionalno hodočašće hrvatskih katolika iz misija s područja Rajna-Majna okupilo je i ove godine 5. lipnja nekoliko tisuća hodočasnika. Misu je slavio i propovijedao dr. fra Toni Vučković, profesor na Franjevačkoj bogosloviji u Makarskoj.

• **Hildesheim** – Oko dvije tisuće vjernika hrvatskih misija sjevernonjemačkog područja hodočastilo je također 5. lipnja u svoje hodočasničko mjesto u Hildesheim. Domaćin hodočašća bio je vlč. Ante Kutleša, voditelj hrvatske katoličke zajednice u Braunschweigu. Misu je predvodio i propovijedao dr. Pero Sudar, pomoćni sarajevski biskup. On je istaknuo da je Marija puna vjere i nade prih-

vatila Božju riječ, pa je tako prihvaća i Crkva u Sarajevu. Popodne je održana prigodna priredba i zabava, a svirao je sastav „Libertas“ iz Hamburga.

• **Zwiefalten** – Zagrebački pomoćni biskup mons. Đuro Kokša, uz koncelebraciju 22 svećenika, predvodio je 11. lipnja misu za oko 3000 hrvatskih hodočasnika u Zwiefaltenu. Kiša nije omela mnoštvo vjernika ni na misi niti na popodnevnoj priredbi i zabavi pod šatorom. Priređivač i domaćin hodočašća bio je vlč. Ivica Komadina, voditelj HKM Reutlingen. Na priredbi je svirao sastav „Speranza“, koji čine bogoslovi mostarske biskupije.

• **Ludwigshafen** – Na blagdan sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja, proslavljena je podjela sakramenta potvrde u HKM Ludwigshafen. Šibenski biskup dr. Srećko Badurina krizmao je tom prigodom 58 potvrđenika. Privremeni voditelj misije fra Ilija Jurić odao je posebno priznanje i zahvalnost stalnom voditelju misije fra Ljubi Sesaru, koji se posebno istaknuo u pastoralnom radu i u karitativnom pomaganju ugroženima u domovini. Fra Ljubo je privremeno odsutan iz pastoralnog rada u misiji, pa kad se popodne pojavio u misijskoj dvorani, dočekalo ga je dugo pljeskanje i oduševljenje cijele zajednice. Na proslavi krizme odlično je pjevao zbor kojeg vodi Alojzije Vešligaj.

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

WAIBLINGEN

Proslava dana državnosti

Dan hrvatske državnosti svečano je proslavljen u subotu, 3. lipnja po treći put u Waiblingenu, ovoga puta u organizaciji hrvatske dopunske škole i ogranka HDZ-a, a pod pokroviteljstvom Generalnog konzulata RH iz Stuttgarta.

Dvorana sv. Ante u Waiblingenu je bila puna i sve se odvijalo u svečanoj atmosferi.

Kulturni program je pripremila nastavnica hrvatske škole N.A. Eremut, u kojem su sudjelovali učenici osnovne i srednje škole.

Učenici hrvatske dopunske škole izveli su prigodne recitacije i pjesme te vrlo uspješni dramski prikaz „Smrt Stjepana Radića“, koji je publika pomno pratila i oduševljeno nagradila dugim pljeskom.

Svečanosti je prisustvovala prof. dr. Katica Ivanišević, predsjednica Županijskog doma Hrvatskoga sabora, kao i generalni konzul iz Stuttgarta Zdenka Babić-Petričević. Prvi put je među nama bio i veliki prijatelj Hrvata, Christoph Schiele, predstavnik humanitarne organizacije „Flüchtlinge in Not“.

U drugom dijelu programa zabavljala nas je glazbena grupa „Horoskop“ iz Heil-

Zbor HDŠ i HKM iz Waiblingena

Učenici izvode dramu „Smrt Stjepana Radića“ koju je napisala Nada Anđelka Eremut

bronna. Do tri sata ujutro se sviralo, plesalo i pjevalo.

Završit ću porukom iz dramskog prikaza svojih učenika: „Neka osvane mir narodu

hrvatskome, neka nam grane sunce slobode istinske i prave, da bude svoj na svome, Hrvat na ognjištu hrvatskome. Neka već jednom završe naše patnje i naša Golgota“.

- **Gaggenau** – Wolfgang Sauer, referent za strance u biskupiji Freiburg, krizmao je 25. lipnja 47 potvrđenika u HKM Gaggenau, koju vodi trećoredac fra Miroslav Barun.

IZ NAŠIH MISIJA

FRANKFURT

Prva pričest, krizma i jedna izložba

U frankfurtskoj misiji zbilo se u lipnju nekoliko važnih događaja. Dan državnosti Republike Hrvatske svečano je proslavljen 31.5. u Nordweststadtu. Ta proslava ujedinila je sve značajne hrvatske udruge i ustanove s područja Frankfurta i Offenbacha. Nastupili su mali i odrasli zborovi hrvatskih katoličkih misija pod ravnanjem časnih sestara Pavlimire i Danimire, tamburaški orkestar Offenbachke misije, te folklorni Ensemble Croatia misije iz Frankfurta. Glavni priređivač proslave bio je Generalni konzulat RH u Frankfurtu.

Prva pričest bila je i ove godine nezaboravan doživljaj za 164 prvopričesnika i njihove obitelji.

Slično je bilo i s proslavom sakramenta potvrde, koja je održana u frankfurtskoj katedrali u subotu, 24. 6. Pomoćni biskup Limburga mons. Gerhard Pieschl podijelio je sakrament kršćanske zrelosti 217 potvrđenika. Katedrala je bila premala da prime svu rodbinu, prijatelje, kumove i ostale vjernike. Krizmaničko slavlje nastavljeno je kasnije u obiteljskim slavljinama.

Misija u Frankfurtu priredila je u lipnju i jednu kulturnu novinu. U župnoj dvora-

ni sv. Ante održana je od 16. do 18. lipnja izložba slika mlade hrvatske umjetnice Karmen Limić, rođene 1969. u Splitu. Ona je frankfurtskoj publici predstavila 17 novih djela, ulja na platnu i ulja na drvu, s motivima mrtve prirode. ■

Mlada umjetnica Karmen Limić u društvu sestre Rozarije Župić i fra Željka Čurkovića na otvorenju izložbe u Frankfurtu

Fra Leon Delaš u dogovoru s krizmanicima prije svečanog ulaska u katedralu

Foto: Lj.M.

FREIBURG / OFFENBURG

Krizmena slavlja

U misiji Offenburg proslavljena je podjela sakramenta potvrde 17. lipnja. Krizmi je pristupilo 25 mladih potvrđenika, a sakrament im je podijelio šibenski biskup Srećko Badurina. Na misi se okupilo oko 300 vjernika. Uz biskupa i voditelja misije fra Ivana Badurinu u koncelecijaciji je bilo osam svećenika.

Dan kasnije proslavljena je krizma i u Freiburgu, gdje je krizmu iz ruke biskupa Badurine primilo 43 potvrđenika. Krizmi su, pored voditelja misije fra Alojzija Duvnjaka bili nazočni mjesni njemački župnik i talijanski svećenik, te još nekoliko svećenika. U misnom slavlju sudjelovao je i novi predsjednik karitativne akcije „Misereor“ dr. Edmar Bader. Na misi se okupilo oko 800 vjernika. ■

ENNEPETAL

Jedinstveni susret triju Croatia

Pred Duhove i u vrijeme Duhova dogodio se neobičan susret triju Croatia, i to: NK Croatia (juniori) iz Zagreba, KSV Croatia iz Lüdenschaida i KUD Croatia iz Ennepetala.

Evo kako je došlo do ovog susreta: U Ennepetalu se već tradicionalno održava nogometni turnir juniora osam ponajboljih europskih nogometnih klubova. Ove godine je – dobrom zaslugom trenera Kovača iz Ennepetala – bila pozvana i NK Croatia iz Zagreba te Dinamo Kijev, AC Parma, Bayer 04 Leverkusen, Blackburn Rovers, 1. FC Kaiserslautern, FC Schalke 04, i TuS Ennepetal. Čim su naši Hrvati iz Ennepetala saznali za dolazak NK Croatiae iz Zagreba, odmah su poduzeli sve potrebne korake kako bi se susreli s igračima i kako bi ih primili i ugostili kao svoje drage goste iz domovine Hrvatske. Do željenog susreta je došlo, premda su službeno gosti Ennepetala dobili smještaj u hotelu kod našeg Ivana Miletića u susjednom Schwelmu i tu ostali od 1. do 6. lipnja.

Već u petak, 2. lipnja, upriličen je nogometni prijateljski susret između juniora NK Croatiae iz Zagreba (predvodili su je znameniti Stjepan Lamza i Fahrudin Dautbegović) i KSV Croatiae iz Lüdenschaida, koja je ove godine opet prvak, pa je ušla u okružnu ligu A.

Ovaj se susret dogodio na glavnom nogometnom stadionu Escheländ u Hagenu uvečer u 19 sati. Uz lijepo vrijeme i uz priličan broj gledatelja otpjevana je „Lijepa naša“ za početak igre, a KUD Croatia iz Ennepetala – mlada folklorna skupina – obučena u lijepe hrvatske posavske narodne nošnje pozdravila je sve igrače NK Croatiae i uručila svakom po buket cvijeća. Hrvatski župnik iz Lüdenschaida Branko Šimović pozdravio je goste iz Zagreba i izrazio veliku radost svih Hrvata s područja hrvatske župne zajednice Lüdenschaid-Altene-Schwelm-Ennepetal zbog ovog susreta. Mladi hrvatski nogometaši iz Zagreba su potrčali s buketima cvijeća prema tribini gledatelja i darovali cvijeće mladim Hrvatima koje su bile na tribini. Divan i radostan prizor! U vrijeme stanke KUD

Croatia iz Ennepetala je izvela splet hrvatskih narodnih kola iz Slavonije za što su dobili buran pljesak.

Nakon utakmice, koja je završila neriješeno 0:0, gosti iz Zagreba, kao i igrači KSV Croatia i drugi, pošli su u hrvatski župni centar u Ennepetalu gdje ih je čekala svečana večera, koju su pripremili naši aktivisti okupljeni oko Župnog vijeća i HDZ-a u tom gradu. I tu je župnik Šimović pozdravio goste kao i predstavnika grada Ennepetala koji je kratko navratio.

U subotu, nedjelju i ponedjeljak je odigran nogometni turnir između juniora poznatih europskih nogometnih timova. Naši juniori iz Zagreba dobivali su moralnu podršku od svojih sunarodnjaka tribina. NK Croatia nije osvojila prvo mjesto, ali se dobro borila i ostavila vrlo upečatljiv dojam na sve. Dvojica igrača iz NK Croatia proglašeni su najboljim igračima ovog turnira. Svi igrači NK

Tri Croatia na stadionu Escheländ u Hagenu 2.6.1995.

Croatie iz Zagreba kao i njihovo vodstvo bili su vrlo zadovoljni i presretni ovim susretom u Ennepetalu i obećali opet doći.

Susret triju Croatia na ponos je i radost svih Hrvata u ovom kraju.

Svi su izrazili želju da se ovakav susret ponovi, i to što prije. A naši Hrvati iz Ennepetala i Schwelma, koji su pripremili sve skupa tako divno, rado će to ponoviti kad im se za to pruži prigoda.

Branko Šimović

ISERLOHN

VI. svjetsko prvenstvo u kuglanju – sekcija Schere

Od 3. do 11. 6. održano je u Iserlohnju svjetsko prvenstvo u kuglanju, sekcija Schere. Hrvatsku je na tom natjecanju zastupala reprezentacija Hrvatske lige NRW, koju čine naši radnici, jer u Hrvatskoj još ne postoji sekcija Schere. Naši su postigli dobre rezultate: Ante Bošnjak zauzeo je sedmo mjesto u pojedinačnoj konkurenciji, a ekipa je osvojila osmo mjesto. Kompletan ekipa posjetila je tom prigodom izložbu radova na svili Ankice Karačić u Karstattu. Naše kuglače hrvatski su navijači obdarili velikom tortom s hrvatskim grbom, koju je napravila Rozika Šulentić iz Imerta, te kravatama s hrvatskim grbom i znakom prvenstva, koje je dizajnirala Ankica Karačić.

Ante Karačić

Ekipa Hrvatske – NRW, sekcija Schere (s lijeva): Božo Rimac, Mate Sablić, Jure Galić, Luka Zelić, Božo Kecur; čuče: Miro Miličević i Anton Bošnjak

Hrvatska kuglačka liga – sekcija Schere

U SR Njemačkoj postoji Hrvatska kuglačka liga – sekcija Schere, koja po odobrenju Hrvatskog kuglačkog saveza RH djeluje kao jedna od njegovih sekcija. U domovini još uvijek nema staza za ovakav način kuglanja, pa Hrvatsku od 1992. u ovakvim natjecanjima službeno predstavlja upravo Hrvatska liga NRW. Prvi put smo nastupili u Italiji, u Pesaru 1992., a zatim u raznim prvenstvenim i kup natje-

canjima u Francuskoj, Belgiji, Nizozemskoj. 1994. sudjelovali smo i na prvenstvu svijeta za juniore (14-18 godina), gdje su Denis Galić i Ivan Pulić u paru osvojili zlatnu medalju i postigli svjetski rekord, a Denis je pojedinačno osvojio brončanu medalju. Na prvenstvu Europe za veterane Božo Kecur zauzeo je 6., a Andrija Duganić na prvenstvu svijeta 5. mjesto. Našu ekipu čine amateri i radnici, a moti-

vira nas nastup pod zastavom naše domovine. Ovoga puta zahvaljujemo svima onima koji su nam pomogli: fra Josipu Bebiću, fra Branku Brnasu, Petru Brekalu, Hrvatskoj zajednici „Zrinski – Frankopani“ iz Langenfelda, NK „Croatia“ iz Düsseldorfa, Romanu Bauerschafteru, M. Kralju i drugima.

Jure Galić, Sektionsleiter Schere,
Bahnhofstr. 26, 40764 Langenfeld,
tel. 02173 / 149872.

HRVATSKI AKADEMSKI SAVEZ/BOCHOLT

Piše: Alen Legović

Hrvatski akademski savez održao svoj godišnji susret na temu „Što definira naciju?“

Susret '95

U Bocholtu, pitoreskom gradu gotovo na samoj njemačko-nizozemskoj granici, okupilo se na Duhove sedamdesetak studenata i akademičara iz cijele Njemačke po 27. puta na SUSRET Hrvatskog akademskog saveza. Tema Susreta je bila „Što definira naciju?“ Predavači su obradili temu s povijesnog, vjerskog i jezičnog aspekta. Profesor Edgar Hösch, ravnatelj Südost-instituta u Münchenu, govorio je o „Smislu i besmislu nacionalno-državnih eksperimenata u jugoistočnoj Europi“. Pri tome je zastupao tezu da se povijest ponavlja. Zanimljivo je ukazao na razvoj i prihvaćanje pojma „balkanizacija“ kao terminus technicus-a u političkom rječniku. Kao zaključak svojeg izlaganja citirao je češkog državnika Masaryka koji je zagovarao novu Europu malih naroda, koja jedino slobodom i demokracijom može ukloniti balkanizaciju.

Drugo predavanje održao je profesor Heinz-Günther Stobbe sa sveučilišta u Münsteru o temi „Narod, država i nacija s ekumenskog gledišta“. On je ukratko opisao razvoj ekumenskog pokreta 20. stoljeća i probleme odnosa među vjerskim zajednicama te problem odnosa Crkve i države. Profesor Stobbe osvrnuo se kritički na vjerske zajednice koje nisu u određenim trenucima digle na vrijeme svoj glas protiv primjerice rasizma te da konfesije nisu priznale svoje propuste. Stobbe je također naglasio da postojeći sukobi u svijetu predstavljaju opasnost za konfesije kao čimbenike mira. Premda, prema njegovom mišljenju, Crkve ne mogu spriječiti ratove, Crkve moraju služiti čovjeku i učiniti sve da se poštuje čovjek, da se poštuje njegovo dostojanstvo, te da se na miran način, a to znači bez upotrebe sile, reguliraju sukobi među državama.

Definiranje nacije s jezičnog aspekta predstavila je profesor Elisabeth von Erdmann-Pandžić iz Bamberga predavanjem o temi „Jezik i nacija na primjeru Hrvata i Srba“. U vrlo opširnom izlaganju profesorica Erdmann-Pandžić postavlja fundamentalna pitanja:

Da li je kriterij jezika uopće dovoljan za definiranje jednog naroda? Hrvate, čija je književnost svojevremeno bila trojezična, kriterij jezika ne zadovoljava. Hrvati se

smatraju drugačijim narodom od Srba na temelju vjere, kulture i povijesti. Sljedeće pitanje koje profesor Erdmann-Pandžić postavlja je: Kako i u koju svrhu se upotrebljavao i vrednovao kriterij jezika nekada, a kako ga se pri definiciji nacionalnog identiteta danas koristi? Kod ovakve diskusije je važno, da se ne samo jezična obilježja za izdiferencirano i ujednačeno gledište prikažu i vrednuju, već da se prije svega spoznaju i ideološke implikacije modela s kojim je jedna strana bila kronično nezadovoljna.

Profesor Erdmann-Pandžić predstavila je niz znanstvenih izdanja „Quellen und

Beiträge zur kroatischen Geschichte“ koja su izašla kod izdavačke kuće Böhlau-Verlag.

Kulturni program upriličili su njemački glazbeni duo Gernot Rödder i Bettina Dörr iz Kölna.

Hrvatski akademski savez ima od ove godine novu upravu u Berlinu, a već sada planiran je na Duhove 1996. sljedeći SUSRET '96 ponovno u Bocholtu u zdanju Europäische Staatsbürgerakademie.

O svim daljnjim aktivnostima obavijestit će Vas Vaša Živa zajednica. ■

Gosti okruglog stola: prof. dr. Elisabeth von Erdmann-Pandžić, mr. Frano Prcela, prof. Heinz-Günther Stobbe, i prof. Edgar Hösch

VELBERT

Biskup Barišić posjetio HKZ „Tomislav“

Početkom lipnja pomoćni splitsko-makarski biskup mons. Marin Barišić pohodio je četiri hrvatske kaoličke misije u NRW-u: Mettmann, Köln, Düsseldorf i Bonn, i podijelio mladima sakrament svete potvrde. Na Duhovski ponedjeljak predvodio je euharistijsko slavlje u Nevigesu.

Tom prigodom posjetio je prostorije Hrvatske kulturne zajednice „Tomislav“ u Velbertu (misija Mettmann) te

se zajedno s voditeljem misije fra Brankom Brnasom i dvjestotinjak Hrvata pridružio proslavi Dana državnosti. Biskup je u svojoj pozdravnoj riječi podržao jedinstvo Hrvata iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske ali i jedinstvo i zajedništvo svih nas.

Inače, HKZ „Tomislav“ djeluje nešto više od godinu dana i veoma je aktivna te plodno surađuje s misijom Mettmann.

J. Erben

JUGENDSEITE

Nova uprava HAS-a

U subotu, 3. 6. održana je i sjednica proširene uprave HAS-a. Predsjednik Ivica Lovrić i dopredsjednik Frano Prcela obavijestili su članove i nazočne goste o vrlo teškom položaju HAS-a, čija se djelatnost svela samo na priređivanje duhovskoga Susreta. Budući da je upravi istekao mandat, došlo je do biranja nove uprave. U novu upravu ušli su članovi skupine iz Berlina, budući da su se u proteklom periodu pokazali najdjelatnijima. Novu upravu čine: Robert Ivišić, predsjednik, Petar Penić, dopredsjednik, Vesna Pogačić, tajnica, Marko Curavić, rizničar, svi iz Berlina, te fra Anto Bati-

nić iz Frankfurta kao duhovnik. Nova uprava priredit će i sljedeći duhovski Susret, te pokušati oživjeti zamrlo djelovanje HAS-a.

Na Susretu su bili nazočni i predstavnici veleposlanstva Republike Hrvatske u Bonnu, savjetnik dr. Dragutin Sajko i ataše za kulturu Stjepan Šulek. Dr. Sajko je pozdravio sudionike Susreta i podržao ih u daljnjem radu. Inače, Susret je protekao u ugodnom ozračju, gdje su se svi nazočni upoznali, razgovarali i zabavljali. Ovaj Susret održan je u suradnji s Europäische Staatsbürger-Akademie (ESTA) iz Bocholta, u čijem su centru sudionici bili smješteni i gdje se Susret i održavao. ■

Nova uprava:
Petar Penić,
Robert Ivišić,
Vesna Pogačić
i Marko Curavić

BONN

Predstavljeno novo kritičko izdanje Pilarove knjige

U veleposlanstvu RH u Bonnu predstavljeno je u ponedjeljak navečer novo kritičko izdanje knjige dra Ive Pilara, pod naslovom „Eine Geschichte Kroatiens, Serbiens und Bosniens, koje je kritički obradio hamburški profesor i povjesničar Michael Ackermann. Diplomate, goste iz domovine i dijasporu, pozdravio je ponajprije veleposlanik dr. Ivan Ilić. Stjepan Šulek, kulturni ataše pri veleposlanstvu, vodio je program i predstavio izdavača i promotore knjige. Knjigu je predstavio prof. dr. Rudolf Grulich, koji je ujedno i izdavač. Zanimljivo je da se ovo obrađeno izdanje na njemačkom jeziku pojavljuje nakon 77 godina. Prvo izdanje pojavilo se 1918. g. pod naslovom „Južnoslavensko pitanje“, ali je gotovo cjelokupnu nakladu bila otkupila i uništila srpska tajna služba, jer je već tada dr. Pilar otkrio nacrt velikosrpske politike. On je naime već tada pretpostavio da će unitaristička jugoslavenska država voditi zapravo do Velike Srbije. Prof. Grulich je naglasio da je ova knjiga ključna za razu-

mijevanje nacionalnog pitanja i odnosa na jugoistoku Europe, te da je danas iznimno aktualna jer se na njezinu primjeru može točno vidjeti tko je i ovom ratu agresor, koji su korišteni agresije, a tko su njezine žrtve. Ova knjiga je primjeren povijesno-znanstven odgovor srpskoj propagandnoj mašineriji. Predstavljajući je uzgred naveo i riječi predsjednika Njemačke biskupske konferencije Karla Lehmana: „Da nisam pročitao ovu knjigu nikad se ne bih toliko angažirao na priznanju države Hrvatske“. Predstavljanje knjige završeno je diskusijom.

Inače ovo novo i kritičko izdanje ima 258 stranica, obogaćeno je brojnim zemljopisnim kartama i crtežima. Prof. M. Ackermann dao joj je povijesnu svježinu i veću znanstveno-povijesnu vjerodostojnost. Treba se nadati da će ovo izdanje uskoro izaći i na hrvatskom jeziku, a njemačko se može nabaviti kod izdavača: Arbeitskreis für Volksgruppen- und Minderheiten, Heiligenhof, D-97688 Bad Kissingen, Deutschland. ■

PRIKAZ

Na vrhu suvremene teološke periodike

BOSNA FRANCISCANA, časopis Franjevačke teologije – Sarajevo, god. III, br. 3, Samobor 1995., 249 str., 50 kn.

Početkom lipnja ove godine u izdanju Franjevačke teologije – Sarajevo pojavio se novi broj časopisa *Bosna Franciscana*.

Sadržaj je podijeljen u pet cjelina, a samo rubrika *Rasprave i članci* (str. 3-162) obuhvaća gotovo dvije trećine. Već iz naslova upadljiva je raznolikost tema. Sve se one tiču kako naše prošlosti tako i sadašnjosti – u Bosni su obje tako neodvojivo povezane: Došašće trećeg tisućljeća (L. Markešić), Katolički sakralni spomenici Hrvata u Uskoplju (A. Škegro), Problem fundamentalizma u Hrvatskoj (I. Bubalo), Hrvatski jezikoslovac i prosvjetitelj S. Marijanović (V. Pandžić), Fra Marko Dobretić (M. Vrgoč) i dr.

Povodi (str. 163-213) nas ponajprije izvješćuju o ratu u Bosni i Hercegovini: o stanju puka i svećenstva Vrhbosanske nadbiskupije izvješćuje Lj. Lucić; teološka refleksija *Bitka za mir* dolazi iz pera V. Slugića; o izboru prvog kardinala u BiH a drugoga među Hrvatima piše L. Markešić; o I. Dulčiću svjedoči V. Jarak, a o G. Jurkiću A. Kajinić.

Ocjene i prikazi (str. 214-236) predstavljaju i kritiziraju novija djela s područja teologije, filozofije, povijesti i drugih disciplina: Biblijski pogledi – novi biblijski časopis (B. Lujčić), A. Popović, The election-rejection of Saul (S. Pisano), I. Damiš, Iz prošlosti župe Čakovec (M. Karamatić).

U rubrici *Dokumenti* (str. 237-242) nalaze se četiri dokumenta izrađena na saboru svećenika Vrhbosanske nadbiskupije održanom 19.-20. travnja 1995. u Franjevačkom sjemeništu u Visokom: Kardinalovo *Pismo njegovoj svetosti papi Ivanu Pavlu II.* glede sve dramatičnije situacije u BiH, *Apel svjetskoj javnosti, Crkva ispovijedanja i svjedočenja* (priopćenje za javnost) i *Smjernice* za budući rad dijecezanskog i redovničkog svećenstva Nadbiskupije.

Časopis ne propušta upozoriti na publikacije (str. 243-248) koje su se pojavile od 1987. do danas, a tiču se Bosne i Hercegovine i bosanskih franjevaca.

I ovaj broj može se naručiti na adresi: **Bosna Franciscana, Langova 18, 41430 Samobor, Hrvatska.** Marko Ešegović

BRAĆA IZ DALEKE BOSNE U NEVIGESU

Pjesme zahvalne Bogu i dobrim ljudima

U poznatom marijanskom svetištu njemački fratri i dobrotvori ponovno su se sjetili braće u nevolji, a zahvalili su im pjesmom i molitvom franjevački studenti iz Sarajeva

U ova teška, ratna vremena, svaka je pomoć dobro došla. Pored mnogih koji nas ne razumiju, koji žive u svom lijepo „zatvorenom krugu“, još je više onih koji na svaki način pokušavaju dati svoj obol kako bi ove rane rata i ljudske ludosti bile što manje bolne. Međutim, molitva bi iznad svega trebala biti zahvalna, prije svakog traženja ili sebične prošnje.

Tako su, vođeni tom nakanom, franjevci njemačke provincije u svom svetištu u Nevigesu uz molitve i zagovore u povodu 800-te obljetnice rođenja sv. Ante, organizirali i riječ zahvale svima koji pomažu ljudima u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj šaljući svoje priloge karitativnom društvu Kruh sv. Ante – Antoniusbrot.

Na poziv brata franjevca Petera Amendta i gospode Doris Otto u svetište su došli studenti Franjevačke teologije iz Sarajeva. U Nevigesu ih je dočekao gvardijan fra Roland Bramkamp, sretan što i vidno svojim vjernicima može reći i pokazati da su fratri u cijelom svijetu jedna zajednica i posebno bliski u vremenu kao što je ovo.

„Mi mladi studenti Franjevačke teologije iz Sarajeva, trenutno smješteni u Samoboru, nakon progona iz svoga Sarajeva, kao i naše sjemenište koje je zbog blizine bojišnice moralo otići iz Visokog, svoju formaciju i školske obveze uspijevamo ispuniti zahvaljujući samo dobrim ljudima, koji neumorno šalju svoje priloge posebno u Kruh sv. Ante. Ova mala skupina (vis JUKIĆ) je došla da svojom pjesmom od srca izrekne tu zahvalu, prije svega Bogu u molitvi i pjesmi, a onda i vama, vjernicima ovoga kraja i posjetiteljima ovoga svetišta u Nevigesu. Neka Bog mira bude uvijek s vama i neka vam podari svaki blagoslov za dobro koje činite našem narodu u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj“ – jesu riječi zahvale bogoslova iz Sarajeva okupljenim vjernicima u jednom od najvećih marijanskih svetišta u Njemačkoj.

Sama proslava 800-te obljetnice sv. Ante trajala je dva dana. U subotu (10. lipnja) misno slavlje je predvodio provincijal njemačke provincije Peter Schorr OFM iz Düsseldorfa. Svojom pjesmom na hrvatskom jeziku misno su slavlje pratili članovi JUKIĆ-a. Nakon mise je uslijedio koncert duhovnih pjesama, koji su

prisutni oduševljeno pozdravili. Folklorna skupina hrvatske katoličke misije iz Moers-Repelena je također izvela svoj program. Iako su pjesme bile za domaćina zbog jezika nerazumljive, oduševljeno su prihvatili nastup i pjevanje mladih fratara, kao i pjesmu i plesove skupine „Branimir“.

Gospa iz Neviges

Pjesma i molitva su nastavljeni i u nedjelju 11. lipnja, na misama u 10 i 11,30 sati, a završna molitva je bila na Večernjoj u 16 sati. Na misnom slavlju u 11 i 30 sati, koje je predvodio gvardijan samostana i upravitelj svetišta P. Roland Bramkamp, koji je posebno istaknuo u svojoj propovijedi: „Zahvalni smo Bogu što nas okuplja oko svoga stola, oko svoga Kruha i to posebno zagovorom sveca čiju godišnjicu slavimo. Uz to nam je posebno drago da su došla naša subraća iz daleke Bosne, ali po patnjama koje s njima suosjećamo tako su nam bliski i dovoljno je što su nam samo došli da znamo kolika je njihova zahvalnost našem narodu koji im još više želi pomoći. Neka u ovom marijanskom svetištu ne posustane molitva i naša dobroćinstva, posebno za one koji pate!“ Susret s vjernicima u Nevigesu je završio pjesmom podno čudotvornog i milosnog kipa Gospe od Neviges: „Primi, primi mila majko naša srdašca!“ Joso Oršolić

OSLO/NORVEŠKA

25 godina na europskom sjeveru

Hrvatska katolička misija u Norveškoj proslavila srebrni jubilej

28. svibnja 1995. proslavila je hrvatska katolička misija u Norveškoj, u Oslu, 25 godina svoga djelovanja.

Ova misija se prostire na prostoru čitave Norveške, gdje po našim podacima, ima oko 700 katolika Hrvata. Vjernici se okupljaju u Oslu, Mossu i Askimu, a po dolasku izbjeglica povremeno i u Tonsbergu u Arendalu.

Tu značajnu obljetnicu su hrvatski vjernici proslavili svečanom koncelebriranjem misom u katedrali u Oslu, koju je predvodio krčki biskup Josip Bozanić. U prigodnoj homiliji biskup je naglasio važnost okupljanja naših iseljenika u tudini, u čemu katoličke misije imaju povlašteno mjesto, jer je ona u proteklom vremenu bila jedino mjesto susreta vjernika Hrvata. Biskup je ujedno pozvao sve prisutne da ostanu vjerni svojoj vjeri i hrvatskome rodu.

U koncelebriranoj su misi bili hrvatski misionar vlč. Stjepan Čukman, hrvatski misionar u Regensburgu (Njemačka) vlč. Josip Antonac, i kancelar biskupskog ordinarijata u Krku, preč. Andrija Depikolozvane. Na misi je bio veleposlanik Republike Čile u Norveškoj, gosp. Serdo Mimica, porijeklom Hrvat, te izaslanik hrvatskog veleposlanika za Norvešku Ivan Poljac.

Za vrijeme mise je biskup podijelio sakrament sv. potvrde mladim hrvatskim vjernicima u Oslu.

Nakon mise održana je prigodna akademija, što su je pod vodstvom misionara izveli mladi u Oslu.

Kratku povijest misije u Norveškoj prikazao je Andrija Josipović, odbornik zajednice.

Dan ranije, 27.5., biskup Josip Bozanić je, na poziv misionara vlč. Vlade Švenda, podijelio sakrament sv. potvrde u prepunoj crkvi u Malmeu (Švedska) 39orici mladih Hrvata.

U ponedjeljak, 29.5., prije podne, biskup Bozanić je posjetio mjesnog biskupa msgr. Gerharda Schwenzera u Oslu. Zadržali su se u radnom i prijateljskom razgovoru. Biskup Bozanić je i u ponedjeljak prije podne dao intervju prvom programu Norveške televizije.

Stjepan Čukman

SAD

TV postaja Isus

Jedna nova televizijska postaja emitirat će uskoro cjelodnevni katolički program za čitavu sjevernu Ameriku. „International Catholic Network“ (ICN) – Međunarodna katolička mreža – prema riječima američkog biskupa Charlesa Grahmana iz Dallasa ide za tim da „Isusa učini vidljivijim na ulicama današnjega svijeta, i to bolje nego što je to moguće propovijedi-ma iz naših ureda“. Novi kanal, sa sjedištem u Dallasu, trebalo bi da počne s radom još ove godine, možda već u prosincu.

MISS HRVATSKE DIJASPORE

Kristina Marijanović

U diskoteci „Beverly“ u Necktarfingenu kod Stuttgarta priređen je u lipnju izbor za Miss hrvatske dijaspore u Njemačkoj. Laskavi naslov ponijela je Kristina Marijanović (23) iz Darmstadt-Weiterstdata, studentica treće godine medicine u Frankfurtu. Kristina se pored studija bavi sportom, ponajviše tenisom. Sama kaže da je uspjela spojiti studij, rad, ljepotu i sport. Izbor za miss hrvatske dijaspore organizirao je menadžer Luko Bratičević iz Zagreba, a cijeli program vodio je stalni dopisnik HRT-a iz Njemačke Drago Čulina.

Tekst i snimka: Zoran Roko Paškov

P.S. Kristina je početkom srpnja u Švicarskoj izabrana za miss iseljene Hrvatske.

Josipa i Dragan

Josipa Juričević i Dragan Miličević sklopili su 30. 4. 1995. sakrament braka u frankfurtskoj crkvi sv. Ante. Obredu vjenčanja prisustvovao je fra Anto Batinić.

ZAGREBAČKI SOLISTI U FRANKFURTU

Prvi nastup u Frankfurtskoj Staroj Operi / Alte Oper

U dvorani „Mozart Saal“, u petak 15. rujna 1995., u 20 sati, nastupaju zagrebački solisti s poznatim djelima hrvatskih i internacionalnih skladatelja.

Prihod od koncerta predviđen je za pomoć djeci – žrtvama rata.

Posjetom ovom koncertu doprinijet ćete promicanju hrvatske glazbene umjetnosti na ovim prostorima i u svijetu.

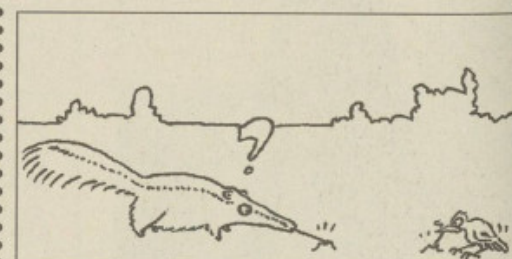
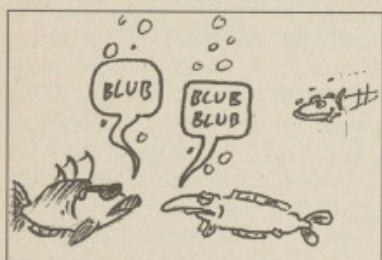
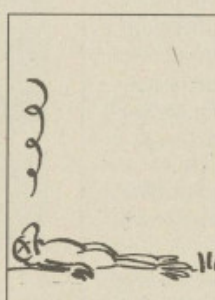
Ulaznice se mogu nabaviti: Hauptwache (B.-Ebene. Allianz-Passage i u Sta-

roj operi po cijeni od 30,- do 55,- DM. Umirovljenici, studenti i djeca imat će uobičajeni popust od 50 %.

Koncert se održava u organizaciji sljedećih hrvatskih udružbi:

Hrvatsko učiteljsko društvo „Bartol Kašić“, Savez hrvatske mladeži rajnsko-majnskog područja, AMACroatiae Deutschland e.V., S.V. Croatia, Hrvatsko europsko društvo, Hrvatsko ugostiteljsko društvo i Hrvatsko kulturno društvo iz Frankfurta.

HUMOR BY MARKO OBERT

PAŠKINA KARTULINA

Lipi i pošteni Francuzi

Iša san ti prošle subote u Statale Offen-
bah da vidin moju Alku, najbolju
pivačicu i glumicu na svitu. I bija san više
nego iznenađen kad me je na ulazu zau-
stavlja jedan momak i reka mi: „Izvinite,
zabranjeno slikivanje ja sam vertreter
virme lobel.“ E, baš lipo, reka san mu, ja
sam ti onda vertreter CIJE, šta me gledaš,
američke cijje. I vidiš, slika sam ti sve,
špijunska kamera mi je ugrađena kao leća
u oči. I menader „Lobela“ ti se lipo
zamislija, a ja san bija prisritan, jer sam
napravija još jedan velik posal. Odma
sam ti originale fotografij posla u Ameri-
ku, kako bi njihovi menaderi nešto
naučili iz predmeta organizacije. A imaju
i šta naučiti, nije to baš lako organizirat
koncert u sali od 2000 ljudi, a dode ti njih
sto i dvajset. E, to je ono šta Amerikance
posebno zanima. Siguran sam da će odma
za Novu godinu napraviti jedan veliki
koncert u festali u Frankfurtu i bit će
sigurno lipo, njih deset su se već prijavili
za sjisti u prvi red.

Moji Ercegovci čiste Ere od glave do pete, imali su veliki nastup ovih dan na turniru u Frankfurtu. Igrali su nogomet ča ga je

organizira naš gešeftsman Željko Baotić. I bilo je više nego lipo, pa su Ercegovci odlučili da bi bilo najbolje da im gospu Baotić bude novi ministar sporta u vladi Erceg Bosne. Onda će narod iz tih kraja bez problema ući u Eropu. U Frankfurt će voziti stare aute i u auto kući „Baotić“ minjat će ih za nove mercedese. Ali za života ne mogu prižalit ću u Frankfurt nije doša moj stari prijatelj Mate Boban. Znan ga još dok je bija direktur u Poljoprivrednoj zadruzi u Imotskom. Evala mu i hvala mu. Jedan put kad sam šverca kavu Mate mi je spasija glavu.

Pošto san Van već odavno, rekli bi Zagorci skužija, da se u nas igraju sitne igre i male utakmice, lipo san ti se zaputija u Francusku na izlet s folklornom grupom naše Misije. I proveja san ti se ka nikad u životu. A većinu vremena učinija sam u pratnji naših tajnic: Ljubi, Kiki i Dražene. Bija mi je to ka neki specijalni zadatak, ki mi je povjerija moj urednik vratar Ante. Moga bi van o njihovim zgoda, odnosno nezgodan, pisat mali misec dan, ali reći ću van samo jednu stvar. Išli su ti na kavu u jedan ekskluzivni kafe: Ljubi, Kiki i Dražena.

Ženske ko ženske, neka se sirote malo odmore oči, jer su cili život sanjale Francusku i Francuze. I ća Van je bilo. Zaljubile su se u prvog konobara u kafiću, a on van nije bija ništa posebno, ća bi rekli naši ljudi, običan šmrkljan. Njima je mali za-peja za oči i Bog. Toliko su se zacopale, možete zamislit, da su jadne ostavile pun novčanik novca na stolu i otišle. Kad su došle u hotel, cilu noć nisu sklopile oka. U zoru su se vratile u kafić tražiti novčanik. Bile su prisritne, premda nije bilo konobara koji je bio pošten, pa novčanik istresa u koš za smeće. Eto ti Francuza, ne samo da su lipi nego i poštenu. **Paško**

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

FRANKFURT □
ROVKA □ KE Š
AVA □ NOVOST
TIRADE □ SNOP □ □ □ P
ANJ □ MIRIT □ ULOMAK
□ BUDI ZAM □ LJEPOTA
□ PULA □ ATARI □ STRN
BOGETIĆ □ TEĆI □ ROD
ORATI □ INES □ ARENA
NERICA □ PLJESKANJA
OČI □ AZORI □ ROLET

NAGRADNA KRIŽALJKA

Rješenje pošaljite najkasnije do 5.IX.1995.

JOŠ JEDAN HRVAT – SVETAC!

Lijepa zemljo moja

Lijepa si, zemljo moja, i skladna ko vodarica
s krčagom na glavi.
Bijela stada i lađe na pučini
i zuj pčelinjaka i ulje maslinika.
Volim tvoje svijetle pjesme i tužne
u kojima me majka zibala,
svjetlost tvoju – ovo proljeće što je moralo doći,
proljeće tvoje i naše
u žitnom njihanju njivâ.
Lijepa si, zemljo moja, kao sloboda, kao oči
tvojih junaka što i preko smrti gledaju.

Jure Kaštelan

Postvertriebsstück · D 2384 E · Gebühr bezahlt:

STOP THE WAR

Scholl+Klug Druckerei GmbH · 64546 Mörfelden-Walldorf